"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)
The only Lithuanian Newspaper in Ohio
Published Weekly at Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
Yearly Subscription Rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexico..... 2.50
Lithuania and other countries..... 3.00
Advertising rates on application.
"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

DIRVA

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Leidžia kas savaitė Clevelande, Ohio
Ohio Lietuvių Spaudos Bendrija
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Meksikoje..... 2.50
Lietuvoje ir kitur..... 3.00
Prenumerata skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų, ir mokasi iškalno.
Apgarsinimu kainu klauskit laišku.
"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post office of Cleveland, Ohio, under the Act of March 3r, 1879

No. 40 KAINA 5c PENKTADIENIS, CLEVELAND, OHIO SPALIS-OCT. 3, 1930 VOL. XV (15-TI METAI)

Vokietijai Grąso Diktatura

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Nori statyt paštų budinkus. Suv. Valstijų paštų viršininkas siulo penkiu metų programą budavojimui nuosavų paštų budinkų, nes dar 198-se miestuose pašto įstaigos randasi nuomuojamuose budinkuose. Naujų paštų statymui reikalaujama $43,140,000.

Išviso Suv. Valstijose yra 49,103 paštų ir 3,798 paštų stočių, skyrių, geležinkelių paštų ir garažių budinkų. Valdžios nuosavuose budinkuose yra 1,359 paštai, kitus nuomuoja.

4 užmušta. Tamaqua, Pa. Parako dirbtuvėj netoli čia ištikus sprogimui užmušta keturi darbininkai, dirbtuvė suardyta.

"Atiduokit darbininkams ką mašinos sutaupo" — šitaip sako Kongresmanas R. Crosser iš Clevelando, kalbėdamas apie dirbtuvių įvedimą pagerintų mašinų, kurios padaro darbą už daugelį darbininkų ir atėmė iš darbininkų darbus. Žmonės neturi darbo, neturi pinigų, ir negali pirkti tų mašinom greitai ir daug padarytų produktų, ir mašinos vistiek turi stovėt dykos.

"Ką automatiškomis mašinomis sutauno fabrikantai turėtų atiduoti darbininkams, jeigu nori kad jų produktai platintųsi", sako Crossier.

Automatiškas mašinas įvesdami fabrikantai labai apsigavo. Išdirbinių nėra kur padėti, nes darbininkai neturi pinigų.

Kenosha, Wis. — Nash automobilių išdirbystė žada paimti atgal į darbus daug darbininkų kaip tik pradės gaminti naujus modelius.

Detroit. — Tikima kad 1931 metais automobiliu industrija pakils, automobilių gamyba padidės, ir 1932 m. vėl bus rekordiniai automobilių išdirbimo metai. Tas sakoma pasiremiant sulyginimais dalykų stovio praėjusių 11 metų bėgiu.

Danville, Va. — Čia ir artimame miestelyje apšaukta audėjų streikas, kurin išėjo apie 4,000 darbininkų.

Nusižudė iš skurdo. Seville, O. — Delei finansinio nedatekliaus vištų ukio savininkas Immel susitarė su savo dačia nusižudyti. Nuėjo abu į mišką, vyras pirmiau nušovė savo moterį, paskui pats nusišovė. Paliko tris vaikus našlaičiais.

FAŠISTAI NORI PANAIKINIMO KARO UŽDĖTŲ NAŠTŲ

Berlinas. — Vokietijos fašistams pereito mėnesio rinkimuose į reichstagą žymiai pakilus spėkoje, fašistų vadas Hitler sako kad jų tikslas bus dirbti išvertimui dabartinės valdžios ir įsteigimui "trečios imperijos".

Fašistai skaito karo skolas ir kitokius mokesčius Vokiečiams uždėtus tik kaipo naštą ir priespaudą, ir neteisėtais, todel jie tą pirmiausia atsikratys, ir darys toliau viską kas geriausia patiems Vokiečiams.

Vokietijos valdžia, prezidento Hindenburgo vadovaujama, sako kad jeigu reichstage (seime) nebus galima prieiti prie tvarkos su įsigalėjusiais fašistais, šalyje bus įvesta diktatura.

Aišku kad fašistai ras savo pritarėjų dar daugiau, skelbdami atsiliuosavimą nuo karo naštos, nes Vokiečiai ta našta labai apsunkinti.

SOVIETŲ AGENTAI ŠNIPINĖJA AMERIKOJ

New York. — Vienas sovietų Amtorg Prekybos narys, Deglass, laike kongreso komiteto tyrinėjimo komunistų veikimo pareiškė kad Amtorg vedėjas čionai, Bogdanovas, pasikeitė slaptomis žiniomis su Maskva apie Suv. Valstijų kariumenės ir kariško laivyno padėtį. Komunistų prekybos įstaiga užsiima ir šnipinėjimu šalip biznio. Kuomet kongreso komitetas šaukė Amtorg darbininkus klausinėjimams, sako Deglass, jų viršininkas pirmiausia padarė repeticiją kaip visi turi atsakinėti, kad išeitų vienodai ir nekaltai.

Sovietams labai nepatiks jeigu jų neva prekybos įstaiga bus iš Amerikos iškraustyta, kaip aną metą padaryta Anglijoj.

REIKALAUJA ISPANIJAI RESPUBLIKOS

Madridas. — 20,000 Ispanų respublikos šalininkų 28 d. Rugsėjo susirinko didelėn demonstracijon ir viešai reikalavo kad karalius Alfonsas pasitrauktų ir šalyje butų įvesta respublikos valdžia.

15 INDŲ UŽMUŠTA

Kolaba distrikte girioje Indijos respublikonų kareivių susirėmime su policija 15 ypatų užmušta ir daug sužiesta. Šis susirėmimas buvo pirmas po keleto savaičių pertraukos Indų kovos atsiliuosavimui nuo Anglijos.

SULAIKYS SOVIETŲ GADINIMĄ RINKOS

Washington. — Išrišimas sovietų javų pigaus pardavinėjimo Amerikoje palikta Chicagos javų biržai. Sovietų prekybos atstovai, užspirti už piginimą kainų, pasisakė kad daugiau to nedarys ir stengsis prisilaikyti tvarkos, kad Amerikos javų augytojai neatsidurtų blogoje padėtyje.

FRANCUZAI SU ITALAIS NESUSITARIA

Paryžius. — Francuzija ir Italija bandė tarp savęs susitarti kariško laivyno spėkų apsiribojime, bet tarybos iširo ir prie nieko nepriėjo.

Kitos didėsės valstybės jau pereitą pavasarį Londone susitarė, bet Francuzija ir Italija, viena kitos bijodamos, atsisako mažinti savo spėkas ir viena kitą gasdina. Tas nepriduoda svarbos kitų šalių sutartims.

KANADOJ ŽIEMA

Winnipeg, Man. — Staiga pasibaigė vasara ir užklupo žiema. Pereitą savaitę Manitoboj prisnigo ir žemė apsiklojo ledu. Puga tęsėsi 24 valandas, nuo ko daug žmonių nukentėjo ir padaryta daug nuostolių.

PRAŠO GELBĖT ARMENUS PABĖGĖLIUS

Geneva. — Tautų Sąjunga prašoma suteikt pagalbą 30,000 Armenų pabėgėlių, kurie dabar gyvena Graikijoj. Armenai seniau buvo išvyti iš Turkijos ir dabar ten jų nepriima.

MIRĖ ORLAIVININKYSTĖS PATRONAS

New York. — Staiga mirė Daniel Guggenheim, kapitalistas labdaris, 74 m., kuris keli metai atgal įsteigė $2,500,000 fondą pastumėjimui orlaivininkystės tobulinimo ir vystymosi.

Jis turtus padarė iš vario išdirbystės.

Nušovė tėvą. Milwaukee, Wis. — William Phililps, 19 m. vaikinas, nušovė savo tėvą, kuris, sako, nuolat pareidavo girtas ir kankindavo visą šeimyną. Sunus palaukė tėvo gryžtant ir pamatęs jog pareina girtas, jį gatvėj ties namais nušovė.

11 prigėrė. Muskegon, Mich. — Audroje Michigan ežere apvirtus akmenų vežamam laivui prigėrė visi to laivo 11 darbininkų.

MASKVOS CARAI NORI BIZNIO

Maskva. — Sovietų carai sako kad jeigu Amerika nori išvystyti rinką savo prekėms Rusijoje, ji turi priimti ir Rusijos produktus savo rinkose. Sovietai neturi pinigų mokėti už prekes, todel ką uždirbs iš savo išvežamų produktų galės apsimokėti už sau reikalingas prekes.

Tas viskas butų gerai, bet tegul sovietai nesikiša į Ameriką su savo propaganda ir tegul nebando parduoti dykai savo javų, kuriuos iš mužikų prievarta atima. Mat, ką dykai gauna, atėmę veža į Ameriką su tikslu sugriaut buržuaziską šalį, o apsisukę rėkia kodel jų prekių nepriima.

NUŠOVĖ SAVO TĖVĄ

Chicago, Ill. — Nevisai sveiko proto karo veteranas, Sidney Sayre, nušovė savo tėvą, 83 m. senį, turtuolį, už tai kad patėmijo tėvą palaikant "meiliškus santikius" su slauge, kuri jų namuose buvo prie prižiurėjimo motinos.

KOVOJA UŽ DARYMĄ NAMINIO VYNO

Washigton. — Kalifornijos vynuogių augytojai gavo iš Federalės Ukių tarybos virš $16,000,000 paramos, išgelbėjimui jų industrijos nuo susmukimo, kadangi vynuogės gausiai užderėjo, dabar užvedė smarkų vajų už darymą ir naudojimą naminio vyno. Taigi, su tos pačios valdžios pagalba vynuogių augytojai padrąsina piliečius laužyti prohibicijos įstatymą ir darytis naminį vyną, nes kitaip visų vynuogių nesunaudos ir jos suges.

37 ŽUVO AUDROSE

Paryžius. — Pereitą savaitę Francuzijos pajuriu siautė audra, nuo kurios žuvo 37 ypatos. Keletas žuvininkų valčių nuskendo.

DEGA MIŠKAS

Phillips, Wis. — Price apskrityje pereitą savaitę įsidegė miškas, ugnis apėmė 10,000 akrų plotą. Gesinimui sutuokta 700 darbininkų.

MASKVOS PA SLAPTIS

Kaip kadaise caras Ivanas Baisusis, sako korespondentas, taip ir diktatorius Stalinas valdo Rusiją geležine kumščia, bet negali priversti savo šeimos, kad jo klausytų.

Prieš keturis šimtus metų caras Ivanas mirtinai užmušė savo sunų už neklausymą; dabar diktatorius Stalinas atsižadėjo savo jauno sunaus, Jašos, ir ištremė jį už tai, kad vaikas jo neklausė ir vedė vargingą mergaitę siuvėją.

Dėl aštrios cenzuros, Maskvos, Leningrado ir visos Rusijos visuomenė nieko nežinanti apie kivirčius sovietų diktatoriaus šeimoj. Tik prieš dvi savaites korespondentas susitikęs Rusijos provincijoj su vienu profesorium, kuris buvęs Jašos, Stalino sunaus, mokytojas, ir kuris jam apie tai papasakojęs. Tos žinios vėliaus jam buvusios patvirtino Maskvoje.

Kivirčiai tarp diktatoriaus ir jo sunaus prasidėję prieš dvejus metus, kai Jaša atsisakęs toliau mokytis ir metęs Maskvos technikos mokyklą, nežiurint, kad tėvas butinai norėjęs padaryti jį inžinierium. Tuomet Jaša buvęs 20 metų amžiaus augštas, gražus jaunikaitis, bet vėjavaikis ir mergišius, labai tingėjęs mokytis ir dirbti proto darbą.

"Man nereikia jokio mokslo, ir aš jo nenoriu," pasakęs jis savo mokytojams. "Kam man dirbt, kad mano tėvas viską čia valdo? Aš noriu gerai gyventi ir linksmintis."

Tada Stalinas paėmęs sunų iš mokyklos ir atidavęs jį į privatinio instuktoriaus rankas. Instruktoriui buvo isakyta pavartoti prievartą, bet padaryti Jašą inžinierium.

Be dviem savaitėm praslinkus instuktorius rezignavęs ir pasakęs diktatoriui Stalinui, kad, girdi, tuščias darbas bandyti Jaša išmokyti spręsti komplikuotas matematikos problemas, kuomet jis paprasčiausių aritmetikos skaičių nesugeba nei sudėti nei atimti.

Pamatęs kad negalės padaryti sunų inžinerium, Stalinas atidavęs Jašą į vieną Maskvos amatų mokyklą, kad išmokytų jį elektrotechnikos. Bet Jaša ir čia nieko nenorėjęs mokytis.

Praeito gruodžio mėnesį Jaša visai pabaigęs mokyklą. Vieną vakarą grįždamas iš mokyklos į Kremlių, jis susitikęs gražią mergaitę, ir įsimylėjęs. Juodu norėję susituokti, bet pasirodė kad mergaitė buvus paprasta beturtė, siuvėja ir Jaša supratęs, kad tėvas neleisiąs ją vesti.

Pasakoja, kad diktatorius norėjęs kad jo sunus vestų dukterį vieno žymiausių Kremliaus komisarų.

Nežiurint to, Jaša slaptomis vedęs jauną siuvėją. Bet greit apie tai sužinojo tėvas. Diktatorius įtužęs. Jaša tuoj buvęs suimtas ir išsiųstas į vieną miestelį Kaukazo kalnuose, kur jis dabar, kaipo kalinys, dirbas elektrotechnikos padėjėjo darbą.

Kas atsitikę su Jašos mylimąją, kurią jis buvęs slapta vedęs niekas nežinąs. Lygiai nežinąs, kur esanti diktatoriaus Stalino žmona, kurios per paskutinius dvejus metus niekur niekas nematęs. "L.U."

Laiškas iš Lietuvos

Rašo A. Argus.

* * *

Iš Kauno Padangės.
Į Žalgirį.

"Šiltas, gražus rudenėlis", anot vienos liaudies dainos, jau netoli. Jau Kauniečiai renkasi iš linksmų atostogų. Tuštėja Palanga, Birštonas, visi grudžiasi i tik ką apleistą Kauna. Vėl judėjimas gyvėja, vėl pasikuprinę valdininkai monotoniškai slenka gatvėmis, skuba tarnybon. Atostogų metu mažai kas skubėjo į tarnybas. Darbas Kaupe buvo lyg sustojęs, lyg apmiręs. Dabar eidamas Kaune prieš aštuntą valandą ryto matai didžiausius pulkus valdininkų, didžiausius pulkus įvairių pramonės įmonių darbininkų skubančių darban.

O ruduo vis artėja. Tiršti debesys vis dažniau užtemdo saulės spindulius. Lietus vis dažniau pradeda gaivinti kietai sudžiuvusią po karštos vasaros žemę.

Kaune dabar viešbutyje kambarį sunku gauti. Visi prikimšti svetimšalių. Mat dabar Kaune įvyksta įvairiausios konferencijos, visokie sporto turnyrai, įvairių ekspertų pasitarimai. Štai dabar Kaune įvyksta didelė Lietuvos-Estijos-Latvijos-SSSR gelžkelių konferencija, Pabaltės futbolo turnyras, kurio pasižiurėti iš Estijos ir Latvijos atvyko didelės ekskursijos. Be to dar Kaune meksfaltuojama Laisvės Alėja, statoma daugybė namų, o tai daugiausia prižiuri iš užsienio atvykę specialistai. O juk Amerikiečių irgi apie 1000 aplankė Lietuvą, kurių daugiausia sustojo bent trumpam laikui Kaune.

Kauniečiai labai džiaugėsi kai panaikino seną Rusų padarą "konkę". Kaunas po to, lyg kažin kaip sumoderniškėjo. Dabar čia susisiekimą palaiko autobusai ir traukinėlis. Traukinėlį norima sumoderninti, vietoj garvežių prijungti lokomotivus. Tas aišku butų žymiai geriau, nes butų greitesnis ir pigesnis susisiekimas. Pradžioje buvo daug kalbėta apie įvedimą elektriško tramvajaus, dabar apie tai visai tylima, gal Kaune jo ir nevos, nes kai kas tai laiko jau pasenusiu dalyku.

Kaune įvyksta didelis Pabaltės futbolo turnyras. Turnyrai ruošiami kiekvienais metais išeilės, Taline, Rygoje ir Kaune. Kaune turnyras įvyksta pirmą sykį. Praėjusiuose turnyruose Lietuva užėmė paskutinę vietą. Šiame turnyre jau geriau: Lietuva laimėjo prieš Estiją, pernykšti Pabaltės turnyro nugalėtoją.

Kaunan dabar atvyksta garsių užsienio teatrų ir pavienių artistų. Nesenai viešėjo negrai. Lietuviams pamatyti negrus labai įdomu, nes jų niekad nematę. Juodaodžiai savo pašėlusiais šokiais ir muzika tiesiog užburė Kauniečius. Tokio kunų išlavinimo mes dar nesam matę.

Į Žalgirį. Akademinis turizmo klubas suorganizavo didelę ekskursiją į Žalgirį — į tą vietą kur prieš 500 metų įvyka vienas didžiausių viduramžių mušių, kur buvo sutrintas amžinas Lietuvos priešas, kryžeivių ordenas.

(Pabaiga ant 6-to pusl.)

Statement of the Ownership, Management, Circulation, etc., Required by the Act of Congress of August 24, 1912

Of DIRVA, published weekly at Cleveland, Ohio, for October 1, 1930

State of Ohio
County of Cuyahoga ss

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared K. S. Karpavičius, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the BUSINESS MANAGER of the DIRVA and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and adresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

THE OHIO LITHUANIAN PUBLISHING CO., INC.
Editor: K. S. Karpavicius,
Managing Editor: None
Bus. Mgr.: K. S. Karpaviičus, 6820 Superior Ave., Cleveland, O.

2. That the owners are:
Publisher: THE OHIO LITHUANIAN PUBLISHING CO. INC.
K. S. Karpavicius, 844 Parkwood Dr., Cleveland, O.
V. K. Rackauskas, Lithuania
V. S. Jokubynas, Hart, Mich.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there none, so state) There are none.

4. That the two paragraphs next avobe, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, holding stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is:
THIS IS A WEEKLY PUBLICATION.

K. S. KARPAVICIUS, Business Manager.
Sworn and subscribed before me this 1st day of October, 1930.
My comm. expires Sept. 25, 1933 P. MULIOLIS, Notary Public.

Korespondencijos

PITTSBURGH

Geras sumanymas. L. M. D. nutarė atsišaukti į vietos Lietuviškus klubus kad susidėję bendrai nupirktų gražią farmą del vasarinių išvažiavimų. Spalių 15 d. LMD. salėj bus pirmas susirinkimas tam reikalui aptarti. Kviečiamos dalyvauti visos draugijos, kurios gaus pakvietimus arba ir negaus: kiekviena draugija gali atsiųsti savo atstovus.

Žiemos laiku turi kur pasidėti su savo parengimais, bet kai ateina vasara tiesiog bėda ir vargas. Kada turėsime savo gerą vietą, bus galima net sutaikyt parengimai kad neįvyktų tą pat dieną. Taigi, draugijos, padarykit tai kas mums senai reikalinga.

J. Virbickas.

Mirčių skaičius mažesnis. Pennsylvanijoj abelnas mirimų skaičius per pirmus 6 šių metų mėnesius buvo mažesnis negu tuo pat laiku 1929 m.

Didžiausia apmažėjo mirimas nuo influenzos. Pernai Sausio mėnesį nuo tos ligos mirė 3,010 ir 2,398 nuo pneumonijos. Šymet nuo influenzos mirė 225, o nuo pneumonijos 1,001 (Sausio mėnesį).

Mažiau mirė nuo vėžio, širdies ir kitų tokių ligų, ir mirė 650 mažiau kudikių žemiau vienų metų amž.

Mirčių nuo automobilių 1929 metais Pennsylvanijoj buvo po 166 kiekvienam mėnesiui, šymet išpuola po 145 mėnesiui.

1929 m. viso automobilių nelaimėse užmušta 1,992.

Rupinasi bedarbiais. Miesto valdyba atlaikė antrą posėdį aptarimui planų visokiems viešų darbų varymams kad butų galima suteikti darbo nors daliai bedarbių. Nekurie projektai galima jau dabar pradėti, ir bus pradėti.

Miesto majoras išsiuntinėjo laiškus įvairiems kontraktoriams turintiems kokius nors miesto darbus su paraginimu kad darbuose naudotų tik Pittsburgo darbininkus.

148 užmušta. Pereitą visą savaitę Pittsburgo srityje automobilių nelaimėse užmušta 8 ypatos. Viso iki šios savaitės pradžios nuo pradžios metų jau užmušta 148 ypatos.

Bedarbės padėtis Pittsburge sunki. Miestas ruošia įvairius viešus darbus suteikimui nors daliai bedarbių uždarbio. Šio mėnesio bėgiu žada pradėti kelis miesto darbus kuriuose bus paimta apie 700 darbininkų. Iš daugelio tukstančių bedarbių keli šimtai gavę darbus padarys mažą žymę.

DAYTON

Nelaiminga mirtis. "Dirvos" num. 38 buvo rašyta kad mirė geras Lietuvis, Povilas Dambrauskas, bet nebuvo pasakyta iš kokios priežasties mirė.

Nors seniau velionis buvo geras visuomeniškas veikėjas ir sekmingas biznierius, bet pastaru laiku liko sau žalingas delei pradėjimo be saiko naudoti nuodingus alkoholinius gėrimus. Mirė nuo sunkaus susižeidimo puolant ant cementinių grindų, kas davė tuliems piktos valios žmonėms prasimanyti buk velionis buvęs keno užmuštas.

Kuomet buvo atviros karčiamos jis visai mažai gerdavo, net kitus pamokindavo negerti. Taigi klausimas kodel velionis pradėjo gerti tą nuodingą skystimą prohibicijos laikais? Kas jį privedė prie tokio gėrimo sunku pasakyti, bet kiti sako kad našlystės gyvenimas ir nevykęs romansas, ir jis nepasijuto kaip liko alkoholiškas invalidas, už ką be laiko ir gyvasties neteko.

Žmonės kaltina draugus, kurie jį prie gėrimo prikalbindavo ir gerti padėdavo. Žinoma, tie kalti kad pasinaudojo jo silpnumu, bet kalčiausias jis pats už klaidingą manymą jog alkoholyje ras suraminimą.

Lai buna pamoka kitiems kurie panašiai daro ir tuomi trumpina savo gyvenimą, nors šiems jau vargu ką gelbės. Bet geriausia iš to privalo pasimokyti kiti visi kurie kartais mano jog alkoholyje gali rasti ramybę.

N. K.

PEABODY, MASS.

Šis ir tas

Darbai čia eina nepergeriausia, bet ir neblogiausia — darbas čia galima gaut kas moka odų ar klijų darymo darbą. Bet nemokančiam darbas sunku gauti.

A. L. P. D. turėjo pikniką Rugsėjo 14 d. sušelpimui Bareišienės, kuri gyvena su šeimyna, o jos vyras penki metai kaip serga ligoninėj. Ačiu geram nekurių geraširdžių žmonių pasidarbavimui iš pikniko pelno liko $120.33, dar J. Mempelis paaukavo $10, viso pasidarė $130.00.

Lietuviai trys jauni vaikinai automobiliu pergreitai važiuodami apvirto ir susižeidė, labiausia nukentėjo Vincas Ambrazevičius, kuris išgulėjęs ligoninėj 6 savaites, Rugsėjo 16 d. mirė. Sunku buvo vaikinui skirtis nuo tėvelių, brolio ir seselės, bet mirtis į nieką neatsižiuri. Lai buna jam lengva šios šalies žemelė.

Pinavijo Draugas.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

Didžiausia Lietuvių Apdraudos ir Pašalpos organizacija Suvienytose Valstijose, kurios turtas viršija $1,000,000.00.

Nuo susiorganizavimo ik šiam laikui išmokėta $375,122.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $413,550.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimama nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos Skyriai — $6.00, 9.00 ir 12.00 savaitėj.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th Street New York, N. Y.

DETROIT

Naujas graborius. Dominikas B. Brazis, užbaigęs graborystės ir balzamavimo mokslą gryžo Detroitan ir čia apsigyveno Westsaidėj, Šv. Antano parapijoj, kur su A. J. Buresh & Sons drauge darbuojasi kaipo laidotuvių direktorius. D.

D. B. Brazis

B. Brazis yra čia augęs jaunikaitis, labai gražiai kalba Lietuviškai, ima dalyvumą Lietuvių veikime, žodžiu sakant patriotas Lietuvis. Mums smagu yra turėti tokį biznierių. Prisiėjus reikalui laidotuvių galit kreiptis po antrašu: 516 W. Grand Blvd.

Artinasi ilgesni vakarai —tai geriausias laikas skaitymui bei lavinimuisi. Tą progą reiktų visiems išnaudoti. Clevelandas randasi arčiausia Detroito. Judėjimas abiejuose miestuose gana žingeidus, todel parankiausia Lietuviams su įvairiomis žiniomis gali patarnauti "Dirva". Norintieji nusipirkti "Dirvą" pavieniais numeriais gali gauti pas J. A. Blažį (1916—25th st., Lietuvių salės name). Taipgi p. Blažis užlaiko knygų ir kitokių reikalingų daiktelių. Atsilankius į Lietuvių salę labai paranku pas savo tautietį tų dalykų pasirinkti.

Akių specialistas. Akys yra labai svarbus kuno organai, kurias reikalinga gerai saugoti ir branginti. Jei dar kas nesusipažinęs su musų tautiečiu akių gydytoju specialistu, Dr. J. J. Sims, patartina susipažinti ir reikale nadotis jo patarnavimu. Kreipkitės pas jį antrašu 5517 Michigan av.

Balandis

Detroito naujas majoras Murphy suregistravo visus bedarbius — jų susirašė apie 75,000. Po to sušaukė keliolika fabrikantų pasitarimui kaip pagelbėti bedarbiams. Buvę aptarta sutrumpint darbą tiems kurie dirba pilną savaitę ištisai ir duot darbo tiems kurie visai neturi darbo, taip kad visi nors po kiek galėtų užsidirbt. Tas dirbusiems nepatiks, bet jie turėtų pamanyt kaip jiems butų jeigu jie visai darbo neturėtų.

Žudystės. Žudeikų savitarpinėse kovose Detroite šią vasarą nuo Gegužės 31 d. užmušta 21 ypata, kas viršina Chicagą, nes ten tuo pat laiku nužudyta tik 16.

Šalip šitų žudysčių, nuo Liepos 1 d. plėšikai nušovė tris policijantus, policiją ir piliečiai nušovė 12 plėšikų ir banditai nušovė vieną pilietį.

J. A. URBONAS
534 Michigan ave. Dayton
užlaiko visokius
LIETUVISKUS REKORDUS.

Kelionė po Penn. Valstiją

Rašo J. P. Garmus.

(Tąsa iš pereito num.)

Darbai Kasyklose

Abelnai kiek teko patirti Scrantone ir kitose angliakasyklų srityse, padėtis labai bloga. Kasyklos dirba dvi-tris dienas savaitėje, dauguma gyventojų visai negali gauti darbo. Scrantono gyventojų skaičius ne tik ką nėra padidėjęs kaip kitados buvo, bet dar sumažėjęs. Statyboj mieste taip pat nesimato daug progreso, nes per pastarus pora desėtkų metų vos keli nauji didesni budinkai matosi pastatyti.

Rugp. 15 d., kupinas malonių atsiminimų apleidau Scrantoną ir per Pittstoną, Wilkes-Barre, Hazeltoną ir Mahanoy City važiavau į Shenandoah aplankyti brolį Motiejų ir kelis kitus savo pažystamus. Pravažiuojant paminėtus miestus ir sustojus gasolino pasipirkti ar kelio pasiteirauti visados tekdavo susitikti su Lietuviais — tie miesteliai yra daugumoje Lietuviški. Žmonės nuoširdus, klausiami stengiasi visame pagelbėti, patarti.

Nuo Scrantono iki Shenandoah 70 mailių; kelias vingiuojasi pro įvairaus didumo miestelius, "pečes", šlaitus, "durbankius", kalnus ir slėnius; kelias visur geras, ir aš po trijų valandų šio įdomaus važiavimo pribuvau į Shenandoah.

"Šenadoris"

Be antrašo, su pagalba mandagių žmonių, susiradau brolio — tikriau jo žento A. Kučinsko — butą. Pasitiko mane p. Kučinskienė, kuri matydama nepažystamą žmogų, visokių įkyrių dalykų klausinėjantį, piktai-nenorom atsakinėjo, tik vėliau susivokus kad tai "Uncle Joe", apsikabinus pravirko iki ašarų. Mat, kuomet ten lankiausi 1918 m. ji buvo dar maža mergaitė ir negalėjo mane paminti. Brolio neradau namie, jis buvo išvažiavęs ant farmos.

Lietuvių Diena

Sužinojęs kad tai esama čia garsios šventės, "Lietuvių Dienos", su Kučinskais išvažiavom už penkių mailių į West Park, kur atsibuvo tos Lietuviškos iškilmės.

Radom žmonių daugybę, automobiliais apstatyta visas parkas, sunku vietos rasti savo automobilį pastatyti.

Nors Lietuvių buvo daugybė iš visų apielinkių privažiavę, bet to entuziazmo, tų senų kilnių obalsių — "Kas Nemyli Lietuvos — Nėra Vertas Vadintis Sunumi Jos" ← kaip matėsi 1918 m. man toj pačioj vietoj atsilankius tokioj šventėj, dabar nesimatė. Bet "Lietuvių Diena" paliko ir ruošiama kas metai kaipo tradicinė šventė.

Į vakarą užėjo juodas debesis ir kad prapliupo lyti kaip iš viedro (iki šiol veik pora mėnesių nebuvo lietaus). Pastogių mažai esant, žmonės smuko į automobilius, ir kai prasidėjo važiavimas, užsikimšo keliai, ėmė daugiau valandos laiko kol pasiekėm namus.

Sekančią dieną brolis išsivadino apžiurėti Lietuviškų kapinių, kurios randasi ant aukšto kalno šale miesto. Brolis rodydamas savo "lotą", kur guli palaidota jo žmona, tarė: "Broli, jei kitą kartą atvažiavęs mane Shenandoahryj nerastum tai žinok kad aš čia busiu", rodydamas šalia savo žmonos kapo tarė jis.

Apžiurėjom Juozo Žiobos — kaimyno iš Lietuvos — kapą, kuris daug metų atgal tapo kasykloje šuvio užmuštas drauge su ką tik iš Lietuvos atvykusiu savo pagelbininku. Ant jų kapo stovi akmeninis kryžius su visu aprašymu, bet jau raidės apdilę, vargiai įskaitomos. Taipgi matėsi visa eilė įvairių ir gana gražių paminklų, kurių parašai daugumoje rodė iš kokio kaimo iš Lietuvos mirusis paeina, bet gaila kad retas žodis taisyklišai išrašyta.

Iš kapinių matėsi visas miestas, susikimšęs tarp kalnų slėnyje, apverstas aplink mainų iškasenomis — durbankiais.

Gryždami užsukom pas M. Žiobą, kuris gyvena netoli kapinių ant kalno, turi gražų namą ir gražią dukterį; jo pati mirė pirm poros metų.

Shenandoah, tarp kitų kelių šios srities miestų, buvo vienas iš didžiausių ir veikliausių Lietuvių kolonijų tose dienose kada pradėjo Lietuviai tautiškai susiprasti ir prasidėjo kulturiškas Lietuvių judėjimas. Ši dalis Pennsylvanijos buvo Lietuvių kulturos židinys, čia ėjo laikraščiai, čia tvėrėsi draugijos ir Susivienijimai, iš kur paskiau prasiplėtė po visą Ameriką.

Nors buvau pasižadėjęs dar sugryžti į Scrantoną vienok, paviešėjęs pora dienų Shenandoahryj, kitu keliu, per Sunbury, Williamsport išvažiavau į No. 6 kelią, ir pernakvojęs Kane, Pa., miestelyje, anksti rytą Rugp. 18 d. sugryžau į Clevelandą, išvažinėjęs laimingai virš 1,200 mailių dargi be "flat tire".

J. P. Garmus.

Nelipykit Stampų

"Dirvos" administracija tankiai gauna nuo skaitytojų laiškus su keletu pašto ženklelių (stampų), siunčiamų vietoje pinigų. Bet tie ženkleliai daugelio buna prilipyti prie laiško ir tokiu budu negeri.

Kaip siunčiat dolarines taip ir ženklelius galit prisiųst sausus, neprilipytus ir iie iš laiško neiškris. Kad ir vienas ženklelis siunčiamas laiške neprapuola ir jį laiškų peržiurėtojas atras, todel prašome nedaryti to kas nereikalinga — nesiųskit mums sulipytų stampų ir nelipykit jų prie nieko, nes tik tada mes galim jūsų sunaudoti.

AR S. L. A. SUNAUDOS DOVANĄ?

Pereitame numeryje buvo paminėta kad turtingas Lietuvis tautietis, p. J. J. Bačiunas, gyvenantis Michigan valstijoje, padovanojo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Senelių Prieglaudai 10 akrų geros, derlingos ir vaisingos žemės, kuri verta tarpe $3,500 ir $5,000. Keli metai atgal toje srityje žemės akras parsidavinėjo po apie $700.

Gerb. Bačiunas savo dovaną patiekė pereitam SLA. seimui Chicagoje, bet dalykas nors priimta, taip šaltai ir be atidos praleista, kad po seimo nei sykio Susivienijimo organas "Tėvynė" nei nepaminėjo (išskyrus ką seimo protokole paminėta buvo).

Viskas kas reikia prie to pridėti tai tik Susivienijimo pinigais išstatyti reikalingus budinkus ant tos žemės, ir senelių prieglauda butų įkunytas faktas.

Pažiurėkim praeitin

Senelių prieglauda Susivienijimo nariams ne naujas klausimas: jos kurimas buvo sumanyta jau daug metų atgal, bet šalip sumanytojų gerų norų, nieko nepadaryta. Mat, pas mus nėra apie tai nusimanančių, taigi pradėta darbas renkant aukas senelių prieglaudai. Budavo prieglaudos namo komisija, kuri apie tą darbą nieko nenusimanė ir negalėjo išdirbti planų kaip prieglaudą įkunyti. Aišku, kada nieko nenuveikė, pasisakė seimui kad iš to nieko neišeis, ir darbas buvo likviduotas.

Šiandien pažvelgus kuopose nuolat matai senelius kurie negali išsimokėti savo duoklių, prašo pagalbos ir paramos. Gaila žiurėti į juos, neturinčius kur pasidėti. Jie mielai eitų į S. L. A. Senelių Prieglaudą, ten tarp savęs smagiai gyventų, apkalbėtų savo jaunystės dieneles, ir gražiai užbaigtų savo amžių.

Prieglaudos fondo iš aukų nesukursi. Reikia nariams nors vienu centu į mėnesį prisidėti. Užtektų cento ar poros į mėnesį iš 24,000 SLA. narių senelių prieglaudai išlaikyti. SLA. juk turi Tautiškų Centų Fondą, į jį nariai moka ir nieko nesako. Reiškia, ne aukauja bet moka tiesiog kaipo duoklę. Ir to fondo pinigus galėtų tai prieglaudai paskirti, vietoj dalinti kokioms politiškoms organizacijoms.

Į senelių prieglaudą reikia pažiurėti biznišku, rimtu žvilgsniu. Prieglaudą reikia laikyti dalimi Susivienijimo, o ne kokiu pašaliniu, nereikalingu dalyku.

Ateis laikas kad rasis dar daugiau musų senelių, bet kur jie dėsis? Ar SLA. galės augti kada jaunimas ir dabar dar neprigulintieji matys jog senesnieji nariai, kurie dar pavaikščioti gali, visomis galėmis įsiklėpoję į politikas, apie geresnius darbus nesirupina? Amerikoje augantis jaunimas labiau nusimano apie prieglaudų reikalingumą.

Bačiuno planas

Turėdamas 160 akrų žemės, kurioje auginama vien daržovės ir vaisiai, o likusi dalis užimta golfo žaismei, p. Bačiunas sako kad ant 10 akrų galėtų gražiai Lietuvių senelių prieglauda išsilaikyti. Ant tos žemės nesėjama ir nesodinama tie dalykai kurie reikalauja sunkaus darbo. Vaisiai ir uogos ir vynuogės viskas kas ten auginama, kas senam žmogui lengva aptrusti. Tas pats su daržovėmis.

Ant 10 akrų seneliai gali auginti žemuoges, kurios iš akro duoda $500 pelno kas vasara. Pats Bačiunas arba aplinkiniai klubai tą nuperka ir sunaudoja. Taipgi ant paties Bačiuno farmos vasarą yra tiek darbo prie vaisių ir uogų kad seneliai galėtų uždirbi savo prieglaudai gana daug pinigų. Iki pats Bačiunas bus gyvas, Susivienijimui nereikėtų nei administratoriaus laikyti, nes jam tas darbas yra smagus ir jis labai mėgsta buti su žmonėmis.

Šalip to, daug SLA. narių neturi kam palikti savo pomirtines. Jeigu butų senelių prieglauda jie mielai užrašytų jai. Yra turtingų Lietuvių, kurie savo palikimuose prieglaudos neužmirštų. Tik reikia pradėti darbas.

Viskas kas reikia tai kad Susivienijimas nutartų ant tos farmos pastatyti seneliams gyvenamus butus ir kitas reikalingas pastoges.

Pradžiai reikėtų mažai pinigų, ne dar ne visi SLA. nariai nusenę ir ne visi neturi kur pasidėti. Susidarys išsykio gal 50 tokių senelių. Ir jie savo pomirtines tai įstaigai paliktų.

Kada butų ankšta vietos, už poros metų ar daugiau, per tą laiką jau susidarytų daugiau kapitalo dabudavoti daugiau vietos seneliams.

Dalykas eitų gražiai ir be sunkumo, tik reikia platesnių pažiurų žmonių darbo imtis. (Bus daugiau.)

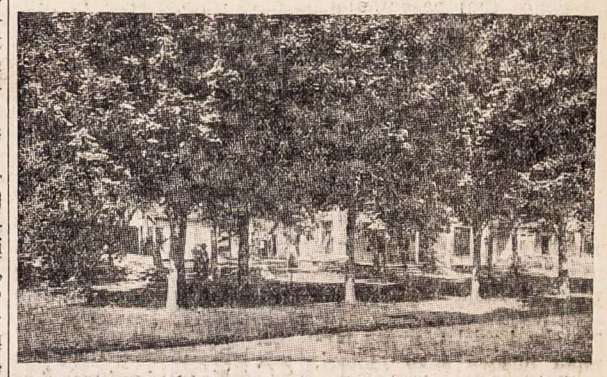

Bačiuno (Tabor Farm) viešbučio priešakinė dalis ir bendras kiemo vaizdas.

KAS DALYVAVO "MARGUČIO" GOLFO TURNAMENTE

Išvirtę iš savo forduko gerb. Bačiuno kieme, Tabor Farmoj, pirmiausia apsidairėm ar kas musų nematė, ir skubinom nukelt nuo medžio savo vežimą, ba reikės juo ir atgal gryžti. Pirmiausia mus pasitiko gerb. Bačiuno šuo, Majoras, ir gražiai pasveikino. Mano adjutantai, Slapti Spragilaičiai, pamatę šunį atbėgant, leidosi bėgti, ale aš sakau:

— Ko bėgat, matot kad jis uodegą krutina, tai reiškia kad nekąs, — sakau aš.

— Krutina tai krutina, ale kad jis ne su tuo galu kanda, — sako jie.

Nors šuo manęs nepažino ale turbut nujautė kad labai slauna asaba atvažiavo, todel pradėjo aplink laižytis. Paskui pamatėm ištolo ateina ir juokiasi iš musų gerb. "Dirvos" redaktorius, sykiu su juo atėjo ir gerb. Bačiunas.

— Ar čia Tabor Farma, kur atsibus "Margučio" Golfo Turnamentas? — sakau aš.

— Čia. O kaip kelionė sekėsi? — sako jis.

Mes visi į vienas kitą pasižiurėjom, žinodami kaip kelionė sekėsi, ir sakau:

— Labai puikiai viskas pasisekė, labai gražiai atvažiavom, — sakau aš.

— Ar tuoj turnamentas prasidės? ar jau visi atvažiavę? ar mes nepavėlavom? — sakau aš.

— Dar turit dvi dienas iki turnamento, nepavėlavot, — sako jis.

Tada mes visi ėjom toliau į kiemą ir į vidų, ten susitikom savo kitus žmones iš Klyvlando, ir savo šonkaulį, kurie visa diena pirma musų atvažiavo.

Radom gerb. Gugienę iš Čikagos, kuri anksčiausia buvo atvažiavus į turnamentą.

Pasimatėm ir su gerb. Bačiuniene, kuri pamačius naujai atvažiavusius iš tolimos kelionės tuoj pasodino mus prie stalo ir pavalgydino, klausinėdama kaip kelionė sekėsi, o mes vėl vienas į kitą pažiurėjom ir sakau:

— Ačiu, labai puikiai, labai gražiai atvažiavom, — sakau aš.

Pavalgėm, paskui ėjom apžiurėt visos tos vietos. Žiuriu ir matau: Tarp didelių medžių paupyje pristatyta daugybė vasarnamių, kur golfistai ir golfistės atvažiavę apsistoja. Vieną didelį namelį ant pat upės kranto gerb. Bačiunai pavedė man su visu mano štabu, kur laike Golfo Turnamento gerb. Spragilas atliko ir savo slaptus oficialius reikalus Slaptos Spragilų Sąjungos.

Taip atėjo vakaras ir sukako viena diena.

Kitą rytą anksti atsikėlę bėgam į golfo lauką daryt manebrus ir ruoštis prie turnamento, ba reiks kovot su smarkiais Čikagos golfistais ir golfistėmis.

Iki pietų padarėm kelis manebrus. Po pietų pradėjo atvažinėt golfu užsikrėtę vyrai ir moterys.

Atvažiavo gerb. Vanagas su savo Margučiais, atvažiavo visų artistų oficialis fotografas gerb. Stankunas su savo šonkauliu; pereitų metų čampionas gerb. Mackevičius su šonkauliu ir daug kitų su savo kauliais, ir tt. ir dar toliau.

Baigėsi diena, atėjo vakaras, ir gerb. Spragilas su gerb. Vanagu atlaikė paupyje slaptą seimą, prie atvirų durų ir po dangaus žvaigždžių šviesa. Ką jiedu nutarė pasilieka didelė paslaptis, ba buvo nutarta išnaikint visus: bolševikus, tautiečius, fašistus, katalikus, socialistus ir kitokius, o visus padaryt tik Lietuviais.

Kada užtekėjo saulė sekantį rytą, jau į Tabor Farmą dulkėjo visi keliai nuo Čikagos pusės, ba tai buvo paskutinė prisirengimo arba manebrų diena, o ant rytojaus jau bus turnamentas.

Atvažiavo Dr. Biežis su savo šonkauliu, Dr. Zalatorius su savo šonkauliu, atvažiavo Dr. Naikelis, Adv. Olis su savo šonkauliu, p-lė Žilvičiutė, gerb. Olszewskis, kuris Čikagoj leido "Lietuvą" (jis dar gyvas ir smarkus, nors dabar apie jį nieko negirdėt); atvažiavo Žukas, atvažiavo Adv. Jurgelionis, atvažiavo Adv. Gugis (tas žmogus už kurį "Dirva" daugiausia agitavo į SLA. iždininkus); atvažiavo Olšauskas, Čaponis, Pronskus, Byanskas, Yozavitas ir daug kitų, ir visi darė manevrus turnamentui. Ale Čikagiečiai nusigando pajutę kad turnamente randasi ir Klyvlandiečiai, ba pirmiau tik viena Čikaga pati tarp savęs golfą lošė ir pati visas dovanas pasiėmė. Kada pamatė daugiau žmonių iš kitur, jiems pasidarė didelis strokas.

Tada mušė tiligramą ar kaip kitaip darė, ba ant rytojaus atvažiavo dar daugiau, turbut pamatyt gerb. Spragilo, ir turnamentas išrodė bus labai pasekmingas ir didelis, ba niekad tiek Lietuvių golfistų ten nebuvo atvažiavę.

Tą vakarą, kai visi nuvargo bemanebruodami su golfu, turėjo vakaruškas ir šoko Vanaginę polką ir kitokius patrepsinius kad net grindys linko.

Kitą rytą atsikėlus, dar radom naujų golfistų ir golfisčių atvažiavusių: buvo Budrikas, Dr. Drangelis, Sinkus su savo šonkauliu, Česna ir daug kitų, kurių nei vardų nei pravardžių gerb. Spragilas neatsimena, ale gali vienu žodžiu pasakyt kad susidarė tikra Lietuviškų Partijų Sąjunga, ba buvo Fašistai ir Cicilikai, ir Sandariečiai ir Tautininkai, ir Bepartiviai ir Biznieriai ir Profesionalai, o kai kitą metą prisidės dar kunigai ir komunistai tai, gerb. Spragilas iškalno sako, įvyks tarp Lietuvių zgada ir ramybė.

Kitame num. bus pasakyta kaip gerb. Spragilas lošė golfą ir ką laimėjo.

ATVAŽIAVO IŠ LIETUVOS

Sekanti pasažieriai pribuvo per Klaipėdą Rugsėjo 29 d. ant motorlaivio Švedų Amerikos Linijos, "Gripsholm":

Jonas Lukpetris į Cleveland.
Julija Iremskis į New York.
Alfonsas ir Elzbieta Skuturnai į Chicago.

Kanadon išlipo:

Rachmiel Krupat, į Montreal.
Elzbieta Janusonytė, į Montreal.
Mina Weinstein, į Montreal.
Apolonija Noreikaitė, į Montreal.

"DIRVOS" Agentura PARTRAUKIA IŠ LIETUVOS:

Amerikoje gimusius vaikus ir mergaites,

Amerikos piliečių ir ne-piliečių pačias, tėvus, vaikus (iki 21 metų amžiaus).

"DIRVA'
6820 Superior ave.
Cleveland, O.

VAŽIUOKIM Į LIETUVĄ
Tiktai Vieninteliu Lietuvos Juros Keliu
per KLAIPĖDĄ
Greitas susisiekimas via Kopenhagen
Puikus Laivai — — Ganėtinai Gero Maisto
Švarumas ir Patogumas — Malonus Patarnavimas

Laivų Išplaukimai iš New York
S. S. "OSCAR II" .....Spalių 11
S. S. "FREDERIK VIII" .....Spalių 18
S. S. "UNITED STATES" ..... Lapkr. 1

Informaciju ir laivakorčių kreipkit į savo agentą arba
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
27 WHITEHALL ST. NEW YORK, N.Y. | 248 WASHINGTON ST. BOSTON, MASS. | 130 N. LA SALLE ST. CHICAGO, ILL.

PASTABUKĖS

Rašo Žinučių Rinkėjas.

Komunistai beorganizuodami savo raudoną susivienijimą jau atvirai pradėjo kalbėti ir apie kolonijose gyvuojančias pašalpines drjas — kad ir tas draugijas pritraukti prie komunistų raudonojo susivienijimo, nes tose draugijose yra tukstančiai narių, o kas svarbiausia komunistams tai finansinė tų draugijų parama, nes mat komunistams reikia pinigų.

▾ ▾ ▾

Komunistai nepasitenkina savo kruvinais nagais draskymu SLA., jau rengiasi siegtis ir prie pašalpinių draugijų kolonijose. Todel tikriems Lietuviams visokių draugijų nariams reikia buti labai akyvoj sargyboj ir tėmyti komunistų kad ir mažiausį pasijudinimą, kad neužpultų draskyti draugijas mums neprisirengus jas ginti.

▾ ▾ ▾

Rusijos kruvino caro Stalino bernams Amerikoje, Lietuviškiems komunistėliams, užtrukus finansinei karvutei čia Amerikoje, tie gaivalai tuoj nusibaladojo į Kanadą ir ten kolektuoja sau buržujinius dolarius ne tik salėse, bet landžioja ir po namus, kuriuos užteršia savo komunistiniu purvu. Vienas iš tų valkatų yra žinomas keikunas Bimba.

Užkirtimui komunistams valkatoms kelio Kanadoje, Kanados Lietuviai turėtų bendrinti savo jiegas ir bendrai dirbti švietimui savo brolių, iki komunistai nespėja juos sumulkinti.

▾ ▾ ▾

Toronto, Kanadoje, yra Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga, kuri užlaiko ir savo skaityklą. Iš komunistų peckelių galima suprasti kad ta Sąjunga dar nėra visiškai akiplėšų komunistų kontrolėj, nors į skaityklą prenumeruoja socialistų ir komunistų laikraščius, o tautiškų tik vieną "Dirvą".

Taigi K. L. J. Sąjungos skaitykloje vietoj tautiškų laikraščių "Vienybės" ir "Sandaros" guli nuodingi komunistiški šlamštai. Tas apsileidimas Sąjungai nedovanotinas.

▾ ▾ ▾

Komunistai paskelbė savo spaudoj kad draskymui Susivienijimo jie jau surinko $2,550, išlaidų turėjo 2,240, iždė turi $310; neapmokėtų sąskaitų turi $500, o kiek kaštuos vedimas teismo tai dar nežino.

Kiek surinko ir kiek išleido tai jie skelbia, bet kam išleido ir kas sunaudoja jų pinigus užtyli. Reiškia, kvailiams nereikia žinoti kaip komunistai praryja sunkiai uždirbtus pinigus, tik duokit daugiau!

▾ ▾ ▾

Ar girdėjot ką buvęs Lietuvos prezidentas Dr. Grinius sako Vilniaus klausimu? Štai jo žodžiai, kuriuos jis paleido per Hearsto International News Service: "Jei Lietuva nori gyventi sandaroj tai ji turi iš savo užsienių politikos pašalinti Vilniaus klausimą. Šalies padėtis labai reikalauja draugingumo ir bendradarbiavimo su Lenkija, o ne užsidarymo nuo jos".

Gerai kad Dr. Grinius ir atstatytas nuo Lietuvos prezidento sosto pirm negu jis padarė tą ką dabar sako.

Ar jau išrašėt "Dirvą" saviškiams į Lietuvą? — už $3.00 metuose pralinksminsit visą kaimą!

LABAI PATOGI IR LINKSMA KELIONĖ Į
LIETUVĄ
ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
(Swedish American Line)
PATOGUS SUSISIEKIMAS
NEW YORK-KLAIPEDA
(Via Gothenberg)

Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje
Reagia RUDENINĘ EKSKURSIJĄ
NAUJU MOTORLAIVIU
KUNGSHOLM
Ekskursijos vadas p. J. V. ADOMAITIS
Lietuvos Šaulių Sąjungos Spaudos Atstovas
Išplaukia iš New Yorko SPALIŲ 11 d.

LAIVŲ IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORKO:

M. S. KUNGSHOLM ..... Šešt. Spalių 11
Spalių 11 d. išplaukia Lietuvių Ekskursija į Lietuvą
S. S. DROTTNINGHOLD ..... Šešt. Spalių 18
M. S. GRIPSHOLM ..... Šešt. Lapkr. 1
M. S. KUNGSHOLM ..... Šešt. Lapkr. 8
S. S. DROTTNINGHOLM ..... Šešt. Lapkr. 29
M. S. GRIPSHOLM ..... Šešt. Rugs. 6

Del platesnių informacijų kreipkitės pas arčiausį Jusų agentą arba bent kurią musų Linijos įstaigą. Gaukit Lietuvių kalboje specialiai atspausdintą cirkuliorį apie Liniją. Gaunami pas agentus ir musų įstaigoje.

RAŠYKIT:
SWEDISH AMERICAN LINE
21 STATE STREET NEW YORK CITY

"SVARBA NOSIES IR GERKLĖS PLĖVIŲ SAUGOJIMAS"
sako
BRIG. GENERAL WALTER C. MONTGOMERY

Baigęs Columbijos Universitetą, Medicinos Cyrijolų ir Chirurgų Kolegiją, 28 metus buvęs instruktorium ir profesoriu asistentu Cornell Medicinos Mokykloje prie Cornell Universiteto, Nosies ir Gerklės ligų departmente. Inspektorius higienos, paliktinako laipsniu ir vėliau divizijos chirurgas 27 tam chyriuj Pasaulinėj Karėj, Francijoj. Apdovanotas (Jungt. Am. Vals) medaliu už atsižymėjimą ir Croix de Guerre su palmom (Belgijos) ir kitais medaliais už tarnavimą karė'e Francijoj.

"Didžiausias medicinos triumfas, tai mokinimas publikos svarbos sveikatos saugojime. Šituo atžvilgiu negaliu užtektinai svarbos priduot švelnių nosies ir gerklės plėvių saugojimui. Musų naudojimas Ultra Violet Ray 'Spraginti' LUCKY STRIKE tabakas, mano nuomone, pagirtinas bandymas iš jūsų pusės suteikt didelei armijai Amerikos rūkytojų naujausių moksliškų išvedimų naudą."

Walter C. Montgomery

LUCKY STRIKE — puikiausias cigaretas, kurį Jus kada rūkėt, pagamintas iš puikiausio tabako—iš Smetonos viso tabako Derliaus—TUOMET "JIE SPRAGINTI". Visi žino, kad karštis valo ir taip "SPRAGINIMAS" prašalina kenksmingus erzinimus, kurie padaro gerklės erzinimus ir kosėjimą. Nestebėtina, kad 20,679 gydytojai pareiškė LUCKIES kaip mažiau kenksmingus! Visi žino, kad saulės šviesa išnokina—užtat "SPRAGINIMAS" naudoja Ultra Violet Ray.

"It's toasted"
Jusu Gerkles Apsauga—Pries knitejimus—pries kosuli

Sutinkas su savo politika publikai įrodanti faktus, Amerikos Tabako Kompanija pakvietė Brig. Gen. Walter C. Montgomery pereit visų atsižymėjusių asmenų raportus, kurie liudijo LUCKY STRIKE cigaretų pagarsėjusį Džiovinimo metodą. Tas pranešimas Brig. Gen. Montgomerio yra šiam puslapy.

© 1930, The American Tobacco Co. Mfrs.

Dienos Klausimais

IŠ PRUSEIKOS LŪPŲ Į GRIGAIČIO AUSĮ

Pruseika, komunistų mokyta galva, surado "Rrrevoliuciją Širšių Lizde" ir "Vilnyje" išdrebia velniškai gražų straipsnį, kuriuomi, nors netiesioginai, lyg sąžinės bubnu muš̌te muša į Grigaičio širdį: "Va tai tau, tai gerai, ką norėjai tą gavai".

Pruseika neva drožia apie subruzdimą tautininkų tarpe, be bubnija Grigaičiui pamokos balsu kad kvailai padarė jog susidėjo su tautininkais S. L. A. klausime: dabar tautininkai, nugalėję komunistus, atsisuko prieš socialistus ir juos išš̌luos iš Susivienijimo.

Kas kita, draugas Grigaiti, butų išėję jeigu savo pakalikus butum pasukęs į musų pusę, taip kalba tarp eilučių gudrus Pruseika.

Bet jis to atvirai negali pasakyti, nes savo širdyje žino jog iš komunistų socialistai irgi nieko nebutų gavę, nes socialistai ar taip ar taip nereikš̌mingi. Ir jie tą žinojo, bet su tautininkais susidėdami norėjo save išš̌ikelti iš bereikš̌mės, ir ačiu nekurių tautininkų minkš̌taprotystei galėjo įtikinti jiems kad susidėdami su komunistais jie Susivienijimą gali iš tautininkų atimti.

Jeigu jie taip visu laiku ir atvirai butų sakę, į seimą butų patekę viso kokie trys socialistai. Dabar, "pakajaus" su tautininkais laiku, tautininkai vietomis įsileido socialistus ir jiems pritariančius į delegatus, be jokios opozicijos.

O komunistai ir vieni ir su socialistais vistiek nieko šiame seime nebutų pešę, nes tai buvo jų paskutinis "žut-but" mušis — ir liko supliekti.

Pradėkim Naują Vajų

Ateina Gruodžio mėnuo, kuomet bus rinkimai valdybų įvairių musų mažų ir didelių draugijų, kuopų ir klubų. Daugelyje draugijų valdybų yra įsiskverbę komunistai ir draugijas vartoja savo labui. Pradėkim vajų su obalsiu:

LAUKAN,
RAUDONUOSIUS!

Tas gelbės, tautiški rimtesni Lietuviai sukrus, susiorganizuos, ir matysim kaip vieno mėnesio bėgiu musų draugijos, kuopos ir klubai apsivalys nuo komunistų.

Visų tautiškų, katalikiškų ir socialistiškų laikraš̌čių redaktorių turėtų buti šis klausimas nuolat judinamas iki Naujų Metų.

Visi žinom kas dedasi tose organizacijose kuriose per musų apsileidimą komunistai įsilindo.

Laukan, raudonuosius!

Pėkš̌čias į New Yorką

Lietuvių Katalikų Bažnyčios kunigas, C. S. Urbaitis. "Vėtyklės" leidėjas, kuris prisilaikė Chicagoje, Rugsėjo 17 d. iškeliavo pėkš̌čias iš Chicagos į New Yorką. Kelionės tikslas — išgarsinti Liet. Katalikų Bažnyčią ir parinkti aukų.

Kelionę žada tęsti pora mėnesių, per kurį laikotarpį "Vėtyklė" neišeis. Vėliau žada leisti tą laikraš̌tuką pora sykių į mėnesį.

Amerikoniškas Biznio Sumanumas

Skaitytojai "Dirvoj" mato telefonų kompanijos gana ypatingus skelbimus: dabar yra bedarbė, o tie skelbimai lyg sakyte sako darbo žmogeliui, kuris kitas nedirba gal metus ar daugiau, įsivesti savo namuose telefoną, kas pagelbės gauti darbą.

Tačiau ne į tai telefonų kompanija savo skelbimais taiko. Ji gerai žino kad bedarbis neįsives telefono į savo namus. Bet štai kame dalykas. Daugybė ir paprastų darbininkų nuo seniau, ar tai savo pačių reikalui, ar tai jų suaugę vaikai savo reikalams, turėjo namuose telefoną. Užėjus bedarbei, pirmas žingsnis yra pašalinimas iš namų telefono, kuris į mėnesį kaš̌tuoja iki trijų dolarių ar kiek daugiau. Taigi šiuos telefono naudotojus kompanija nori sulaikyti, nors tokiu netiesioginiu keliu, nuo išmetimo iš namų telefono, skelbimais prirodinėjant jog tas darbininkas kuris turi namuose telefoną greičiau gauna darbą arba esti pašaukiamas į darbą kada darbo yra, negu tas kuris telefono neturi.

Desėtkuose tukstančių paprastų darbininkų namų randasi telefonas, užtai telefono kompanija, norėdama išvengti šimtų tukstančių dolarių nuostolių į metus, gražiai sumanė įkalbėti žmonėms stengtis laikyti telefoną ir naudotis juo.

Bet kam su Grigaičiu?

"Tėvynės" redaktorius p. Vitaitis "T." nr. 39 keliais kryžiais persikryžiavodamas tikrina kad jis visada buvo A. L. T. Sandaros nariu. Bet visai neužsimena to kad nenori giminiautis ir palaikyti nieko bendro su socialistais, ką gražiai įrodė SLA. seime, kur su Grigaičiu veik visą laiką apsikabinęs vaikš̌čiojo.

Jeigu p. Vitaitis visada buvo Sandariečiu ir jeigu likimas taip lėmė kad delei perversmo Lietuvoje Sandariečiai susimetė pusti į vieną dudą su socialistais del Lietuvos politikos, tai dar nereiškia kad ir Susivienijimo reikaluose reikia socialistams užsileisti, kad del svetimo tavoro tautiečiai tarp savęs turėtų vaidytis.

Mums socialistai nieko negelbėjo ir negelbės, bet kliučių tai gana pridarė ir pridarys, nes jiems niekad nebuvo smagu žiurėti kaip tautiečiai, Susivienijimą išauginę, patys vieni jį gražiai tvarko.

LAIMĖS SUNUS

Ei, vargai, šalin nuo tako!
Man kentėt ir vargt pakako,
Ir šiandieną jųs grandinės
Nutrupės man nuo krutinės.
Aš dabar džiaugsmų svajonė,
Drąsiai drožiu į kelionę —
Į kelionę laime klotą,
Aukso svajom išsvajotą.
Aš dabar kaip tyrų vėjas
Aukso žemę palytėjęs —
Skrendu laimę pasigauti,
Ne liudėt, ne nuobodžiauti.
Aš dabar džiaugsmuose verdu
Ir rankoj su laimės kardu
Skelbiu kovą žutbutinę
Jums, vargeliai, paskutinę.
Ir nors butumet plieniniai,
Neprieinami, ugniniai,
Man visvien — jus pergalėsiu
Ir kovodamas laimėsiu.
Taigi traukitės iš tako,
Jums tai mano sielą sako,
Nes aš spaudžiu laimės kardą,
Ir manyje drąsa verda.
Jųs pasaulį užkariavot,
Skausmu veriančiu užgavot,
Ir nukalę jam grandinę
Tvirtai laikot surakinę.
Aš, vargeliai, jųs nebosiu,
Laimės kardu sušvytruosiu,
Kad nei vieno jųs neliktų
Ir šešėliai jųs išnyktų.

Jonas Morkunas.

LIAUDIES DAINA

Berneli musų, nekraipyk usų,
Neviliok, neviliok mergelių musų.
Musų mergelės didžiadarbelės,
Sužlugė žlugtelį ant ežerėlio.
Marytė sesytė uogeles rinko,
Petrukas bröliukas prie jos prislinko,
Prislinkęs, prilenkęs pliaukšt
pabučiavo,
Už tokį drąsumą per nosį gavo.

Vytautas Didysis

Bruožai iš Lietuvos Istorijos — Paruošė K. S. K.

(Tąsa iš pereito num.)

PENKTA DALIS

LIETUVOS VARGŲ LAIKOTARPIS

Iš Ko Susidėjo Lietuva

RATI Lietuvos kunigaikš̌tija buvo Lietuvių įkurta ir Lietuviai ją išaugino ir valdė iki pabaigai Liutavaro dinastijos, kuri baigėsi su mirčia Zigmanto Augusto. Lietuviai nešė ant savo pečių visą kovos su Vokiečių ordenu sunkenybę. Ilgainiui, Lietuvos kunigaikš̌tijai plečiantis į rytus, prie jos tapo prijungta daug Rusijos žemių. Prie Vytauto Lietuvos valstybė buvo taip išplėsta kad pačios senosios Lietuvos plotas buvo tik dešimta dalis visų Vytauto valdomų žemių. Taip Lietuvos valstybėje atsirado dvi tautos: Lietuviai ir Rusai.

Nors tikroji Lietuva teužėmė sulyginamai mažą valstybės dalį, bet ji viešpatavo savo gyventojų veiklumu. Tą Lietuvių tautos vadovavimą galima išaiškinti tuo kad Lietuvių krašte buvo daugiausia gyventojų. Lietuvos žemės statydavo kareivių daugiau negu Rusijos žemės. Čionai buvo daugiausia ne tiktai kareivių bet ir visos tvirtovės ir valstybės ištekliai. Rusų žemės buvo apituštės, Totorių užpuolimais sunaikintos.

Nors valdė Lietuvių tauta, bet nuo pat pradžios Lietuvos didkunigaikš̌tystės matyti bent aplink didžiojo kunigaikš̌čio dvarą žymi Baltarusiškos kalbos įtaka. Ta kalba buvo rašoma dauguma raš̌tų, išduodamų iš didžio kunigaikš̌čio raš̌tinės. Panaši Rusiška kalba buvo tuomet vartojama ne tik Maskvoje, bet taipgi Serbijoje, Bulgarijoje, Valachijoje, taigi visur Europos rytuose.

Nors Lietuvos Rusai skyrėsi nuo Lietuvių tikėjimu ir kalba, tačiau turėdami Lietuvoje daugiau laisvės negu Maskvoje, nenorėjo skirtis nuo Lietuvos ir laikė ją savo tėvyne. Ilgainiui Lietuviai ir Rusai bajorai susiliejo į vieną luomą, visi vadino save Lietuvos bajoras. Tiktai tolimesni kraštai, Volynijos ir Kijevo, nebuvo taip susigyvenę su Lietuva kaip Baltarusiai, todel per Liublino uniją Lenkams lengviau buvo jie patraukti savo pusėn.

Nuo Jogailos išėjimo Lenkijon, į Lietuvą pradėjo skverbtis Lenkų įtaka. Jogaila lankydavosi Lietuvoje ir Vytautas pats dažnai važinėdavo Lenkijon. Be to Lietuvos bajorai darydavo suvažiavimus su Lenkijos ponais. Per tai Lenkų kalba ir papročiai ėmė skverbtis Lietuvon. Tačiau nuo Kazimiero laikų Lietuviai ima smarkiai gintis nuo Lenkų įtakos, išgaudami iš savo valdovų tam tikrus įstatus, kurie draudė Lenkams užimti vietas Lietuvoje. Lenkai daugiausia veržėsi ne į pačią Lietuvą, bet į artimesnes jiems Lietuvių valdomas žemes, Volyniją ir Podoliją. Betgi Lenkų kalba ir papročiai nuolat veržėsi Lietuvon.

Politikos dalykuose Lietuviai didikai gynė savo savistovybę, bet kulturoje pasidavė Lenkų įtakai. Tokie žymųs Lietuvos savistovybės šalininkai kaip Mikolas Radvilas Juodasis arba Jonas Kodkevičius buvo vedę Lenkes moteris ir žymiai sulenkėję. Priėmę protestonų tikėjimą jie žymiai nutolo nuo Lietuvių tautos branduolio—liaudies. Tačiau netruko Lietuvoje ir tokių didikų kurie dar brangino Lietuvišką kalbą, kaipo svarbiausią tautybės žymę. Tokių patriotų vadovas buvo Žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis. Jisai dėjo tvirčiausius tautystės pamatus, rupindamasi pagaminti Lietuviškų raš̌tų. Jo paraginimu ir pinigais Žemaičių kapitulos kanauninkas kunigas Mikolas Daukša leido pirmutines Lietuviškas knygas, ragindamas drauge Lietuviškus bajorus labiau branginti savo tėvų kalbą. Iš Daukšos raš̌tų matyt kad 16-me amžiuje diduomenės dauguma mokėjo Lenkiškai, bet bajorija dar mažai temokėjo. Tačiau Lenkiška srovė ėmė viršų, ir ilgainiui beveik visa Lietuvos bajorija ėmė kalbėti Lenkiškai. Lenkystė įsigalėjo ponų dvaruose ir miestuose, tačiau vyskupo Giedraičio pastangomis padaryta pradžia Lietuviškai raš̌tijai ir išauklėta užtektinas skaičius kunigų, galinčių žmones mokyti Lietuviškai. Taip tai sodžiuose išsilaikė Lietuviška kalba ir kultura iki naujo atgimimo dienų.

Protestona Lietuvoje

Šešiolikto amžiaus pradžioje Vokietijoje atsirado naujas religiškas mokslas — protestonų arba prieštaraujančių katalikų bažnyčiai. Kaip kituose kraštuose taip ir Lietuvoje buvo tam tikrų priežasčių padėjusių protestonų tikėjimui greitai išsiplėsti. Naujas tikybinis mokslas labai patiko bajorams. Jis didino bajorų laisves, kurių bajorai taip troško. Bajorai, virsdami protestonais, pasisavindavo bažnyčios turtus ir teisę skirti savo dvaruose naujo mokslo skelbėją.

Pirmutiniai protestonų tikybos skelbėjai atvyko iš Prusų. Daug taip pat Lietuvos diduomenės, kuri mokinosi Vokietijos universitetuose, parsiveždavo iš tenai naują mokslą ir platino jį tarp savo giminių ir pažystamų. Mažieji bajorai už garbę laikė visame sekti didikus ir taip pat virto protestonais. Kolei Lietuvą valdė Zigmantas Senis, protestonai nedryso platinti savo mokslo viešai. Bet palikus didžiu Lietuvos kunigaikš̌čiu Zigmantui Augustui, kuris pats linko protestonų pusėn, protestonai drąsiau ėmė veikti. Apie Zigmanto Augusto dvarą Vilniuje susispietė naujo tikėjimo šalininkai. Protestonų vadovu pasidarė pats aukš̌čiausias Lietuvos valdininkas, Vilniaus karvedis ir kancleris, Mikolas Radvilas Juodasis, turintis labai didelį Zigmanto Augusto pasitikėjimą. Jis skleidė naują tikėjimą savo dvaruose, pargabeno iš Lenkijos naujo tikėjimo skelbėjų, ir išleido Lenkų kalboje protestonišką bibliją. Žymi bajorijos dalis virto protestonais. Žmonės, nežinodami kaip tikėti, vietomis visai liovėsi vaikš̌čiot į bažnyčias.

Protestonų mokslas, kaip koks potvinis, užliejo Lietuvą, bet greit ir nuseko, kaip tik katalikai stojo į kovą su juo. Protestonai silpni buvo tuo kad tarp jų nebuvo vienybės. Vieni prisilaikė Liuterio, kiti Kalvino mokslo.

Svarbiausiais kovotojais prieš protestonus buvo mokyti ir uoliųs vienuoliai Jezuitai, atvykę į Vilnių 1569 metais. Jezuitai tuoj įsteigė Vilniuje savo gimnaziją, o 1579 m. ir akademiją aukš̌tesniems mokslams. Jezuitai sutraukė į savo mokyklas daug jaunimo ir išauklėjo daug mokytų ir uolių kunigų. Be to veikė prieš protestonus viešomis disputomis, raš̌tais, pamokslais. Protestonų įtekmė ėmė pulti žemyn, daugelis didikų gryžo į katalikų tikėjimą.

Merkelis Giedraitis, tapęs Žemaičių vyskupu (1576 m.), važinėjo po vyskupiją sakydamas pamokslus Lietuviškai, tvirtindamas žmones tikėjime. Taip pat važinėjo keletas smarkių Jezuitų mokindami katalikų tikėjimo. Vilniuje Jezuitai paruožė daugiau naujų kunigų, daug bažnyčių iš protestonų atimta, ir taip katalikybė pamė viršų.

Protestonų pusėje beliko vieno didukų giminė, Birž̌iškių Radvilų. Ji savo turtais ir tepalaikė protestonų įstaigas Lietuvoje.

(Bus daugiau)

LIETUVOS ŽEMLAPIAI

30c

Šiuose žemlapiuose randasi visi dideli miestai, taipgi miesteliai, bažnytkaimiai; upės, ir tt.

REIKALAUKIT "DIRVOJE"

Prenumeratoriai Knygos

VYTAUTAS DIDYSIS

Šie nauji prenumeratoriai prisidėjo prie knygos išleidimo:

A. Navickienė, Ellicott City, Md., prisiuntė už knygą 'Vytautas Didysis' $1.50.

Agnieška Kanapeckienė, E. White Plains, N. Y., rašo: Prisiunčiu $1.50, prašau užprenumeruoti man knygą "Vytautas Didysis".

Simas Čaplikas, Forest Sta., Me., rašo: Siunčiu $1 už knygą "Vytautas Didysis".

Juozas Krasauskas, Philadelphia, Pa., rašo: Siunčiu $2.50 už 2 knygas "Vytautas Didysis", viena popieros viršeliais, antra audimo viršeliais, kurią pasiųsiu į Letuvą dovanų.

Jonas Salasevičius, Akron, Ohio, rašo: Negaliu iškęst neužsisakęs tokios puikios knygos, "Vytautas Didysis", nes aš esu užsisakęs visas jusų leidžiamas knygas ir jos man patinka. O apie "Dirvą" nėra ko kalbėti: jos laukiu kas penktadienis kaipo brangiausio svečio. Už knygą siunčiu $1 ir laukiu kada ateis.

Juozas Kasinskas, Ansonia, Conn., rašo: Siunčiu $1.50 už knygą "Vytautas Didysis".

Juozas J. Pasvenskas, iš New Britain, Conn., rašo: Prisiunčiu $3.50, iš kurių $2 už mano prenumeratą "Dirvos" ir $1.50 už knygą "Vytautas Didysis".

Pranas Kundrota, vietinis, užsirašė knygą "Vytautas Didysis" užsimokėdamas $1.

KAS DAUGIAU?

Dabar geriausias laikas prisidėti prie išleidimo populiariškos Lietuvos Istorijos "Vytautas Didysis" — visi kurie iškalno užsisakys gaus didelę knygą už tokią mažą kainą kaip $1 arba $1.50 (tvirtais viršeliais). Taipgi tų visų vardai tilps knygoje kaipo knygos leidėjų. Taigi stokite į talką išleidimui tos svarbios knygos, nes Lietuvos Istorijos, populiariškai parašytos, dabar visai neturime.

Skaitykit "Dirvą" — žinosit kas dedasi tarp musų žymiausių Sportininkų.

Naujausi

TEATRAI

Atgimimas
4 aktų tragedija iš kovų už spaudą. Lošia 7 vyrai, 2 moterys. 50c

Divorsas
3 aktų komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoj. Lengva statyti. Lošia 6 vyrai, 4 mot. ... 50c

Palangos Ponaitis
3 aktų komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoj. Lošia 4 moterys, 7 vyrai 50c

Šventadarbiai
Vieno akto tragedija iš kovų už spaudą. Lošia 3 m,, 1 vyrai. 25c

Žemės Rojus
3 veiksmų komedija iš Amerikiečių gyvenimo. Lošia 5 vyrai ir 4 moterys 50c

DU BAILIU — 1 akto komedija. Lošia 2 moterys, 3 vyrai 15c
"KRYŽIOKAS" — 2 atidengimų komedija. Lošia 2 vyrai 15c
GRAFAS KAIMIEČIO BERNU — 6 aktų komedija. Lošia 9 vyrai ir 3 moterys 25c
RYTŲ PILIS — drama 5 aktuose, Lošia 9 vyrai, 5 moterys ... 35c
UŽKEIKTA MERGELĖ — 4 aktų pasaka. Lošia 5 v., 2 m. 15c

REIKALAUKIT DABAR!

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

NAUDINGŲ ŽMONIŲ GYVENIMAI

Surašė Juozas Laukis

JURGIS WESTINGHOUSE

Jurgis Westinghouse buvo išradėjas, kuris sukurė bendrovę su $60,000,000 kapitalo. Jam dirbo 50,000 darbininkų ir jie niekuomet neišėjo į streiką.

Jis buvo žmogus kuris tapo turtingas ir garsus, tačiau pasiliko be išdidumo, draugiškas ir naudingas iki paskutinės savo gyvenimo dienos. Jis mirė 1914 m.

Westinghouse gimė 1846 m. iš biednų tėvų. Jo tėvas buvo savotiškas dailydė ukininkas mažame kaime. Tenka paminėti kad metais prieš jo gimimą jo tėvas bandė išrasti kuliamą mašiną. Priešgimtinės įtakos nulėmė kudikiui buti dideliu išradėju.

Mokykloje jaunas Jurgis buvo prasčiausias mokinis; taip bent mokytojas sakė. Jis buvo didelis, gremėzdiškas vaikas, peštukas, su valia ir upu nesuvaldančiais. Jo tėvas ir mokytojas klausė savęs kad iš jo bus. Kaip Darwinas, Edisonas, Clive ir daugelis kitų, jis buvo "negeistinas antukas", kuris išaugo į gulbę.

Kada tik jis gavo progą, bėgo iš mokyklos ir peiliuku drožinėjo medinius garvežius-lokomotivus. Paprastai tėvas jį sugaudavo ir sudaužydavo jo garvežius. Galiaus vienam tėvo darbininkų pagailo vaiko ir jis įtaisė jam dirbtuvėlę daržinės pašelmenyse, kur tėvas jo negalėtų surasti.

Budamas 14 metų jis apleido mokyklą ir dirbo pas tėvą už 50c į dieną. Tėvas manė kad ir to jam perdaug, nes vaikinas gaišino laiką bebandydamas išrasti mašiną savo darbui atlikti. Tėvas sakydavo kad jo noras yra tik vengti darbo.

Sulįjus 17 metų jis tapo kareiviu Civiliame Kare. Jis įstojo į raitelius, manydamas kad joti bus lengviau negu pėkščiam vaikščioti; ir jis labai apsiriko, nes patyrė kad reiks dar ir arklį apžiurėti šalip savęs. Devynolikos metų jis įstojo į kolegiją, tačiau joje jautėsi taip kiap žuvis plunksnų maiše. Jo smegenys troško darbo, o ne numirusias kalbas mokytis.

Taip, kolegijos perdėtinio patariamas jaunas Jurgis gryžo namon ir sutapo mechaniku. Jis dirbo pas savo tėvą už $2 į dieną. Budamas 20 metų, jo laimėn, jis pakliuvo geležinkelio susikrušime. Du vagonai nušoko nuo bėgių ir bėgiai stovėjo užaksti dvi valandas. Jam tuojau atėjo mintin iršadimas padėti vagonus atgal ant bėgių į pusę valandos. Jis užpatentavo savo išradimą ir rado du žmones kurie nusipirko patento akcijų po $5,000 kožnas. Tai buvo jo tikrosios karjeros pradžia. Nuo tos valandos jis visą savo gyvenimą praleido beišradinėdamas pagerinimus geležinkeliams.

Apie šitą laiką, jis sutiko gražią merginą, Margaritą Walker, geležinkelio vagone — mat visa jo laimė parėjo iš geležinkelių, — ir su ja apsivedė. Ji savotiškai buvo taip pat sumani ir originali kaip jis pats. Ji visuomet buvo jam daugiau negu visas pasaulis. Ji laikėsi su juo visą gyvenimą ir mirė tuoj po jo mirties.

Tuoj po savo apsivedimo Westinghouse matė kitą geležinkelio nelaimę. Du traukiniai susimušė priešakiais. Kelias buvo tiesus ir lygus. Jis klausinėjo kaip šitas susimušimas galėjo įvykti. Stoties perdėtinis aiškino kad abu mašinistai matė vienas kitą, bet jie negalėjo sustabdyti traukinių. Nebuvo laiko. Bėgantį traukinį negalima staiga sustabdyti. Jis ištyrė senos mados rankinį stabdžių ir pamatė kad negalima. Reikėjo geresnio, kad mašinistas galėtų sustabdyti savo traukinį. Jis studijavo šitą klausimą ištisus mėnesius. Jis bandė panaudoti ilgą grandinį, suveržiamą mašinisto, bet tas buvo gremėzdiškas dalykas. Bandė garą, bet į garą veikė karštis ir šaltis. Po to įvyko laimingas nuotikis. Vieną rytmetį atėjo jauna moteris į jo raštinę ir pasiulė užsirašyti laikraštį "The Living Age". Westinghouse atsisakė gana šiurkščiai ir ji nusiminus išėjo. Jis pastebėjo kad ji buvo lėta ir baukšti, ir jam pagailo jos — pasišaukė ją atgal ir padavė $2, sakydamas lai siunčia jam tą laikraštį kelis mėnesius.

Netrukus atėjo pirmutinis laikraščio numeris, ir Westinghouse, kuris niekuomet nemėgo skaityti, nustebo radęs jame straipsnį kuris išsprendė stabdžių klausimą. Straipsnį rašė vienas Anglų inžinierius apipasakodamas kaip kasama tuneliai su suspausto oro pagalba.

Westinghouse suriko iš džiaugsmo. Čia buvo nurodymas kurio jam reikėjo. Jei suspaustas oras galima panaudoti uolų gręžimui tai kodel negalima jo panaudoti traukinio stabdžiams operuoti? Jis numetė viską į šalį ir ėmėsi darbo pirmą orinį stabdį daryti. Už kelių savaičių pabaigė. Išradimas dirbo gerai. Kaip bematant Westinghouse tapo vienas didžiausių išradėjų pasaulyje. Žinoma, jis turėjo paprastas sunkenybes, su kuriomis susiduria kiekvienas pirmtakunas. Gelžkeliečiai manė kad jis yra kvailas. Jo paties tėvas atsisakė skolinti jam bent kiek tokiems "kudikiškiems žaislams" kaip orinis ratų sulaikytojas. Westinghouse slankiojo nuo vienos gelžkelio kompanijos kontoros į kitą ir diduma geležinkelių perdėtinių žiurėjo į jį kaip į papaikėlį. "Stabdyti traukinį vėju! Ar reikia didesnių juokų!"

Galiaus rado vieną geležkelininką kuris turėjo drąsos ir proto — W. W. Card, Penhandle geležinkelio perdėtinį. Jis sutiko leisti išmėginti naujai išrastus stabdžius su ta sąlyga kad visas lėšas jis apmokės pats iš savo kišeniaus. Westinghouse neturėjo pinigų, bet pasiryžo dirbti. Apibėgiojo savo draugus ir pasiskolino kiek tik kur gavo. Jaunas vyrukas, Ralph Baggaley, suteikė jam didžiausią pagalbą tame reikale. Išmėginamasis važiavimas tapo surengtas. Mašinistas Daniel Tate buvo gudrus vyriokas. Prieš pat važiuosiant, Westinghouse įspraudė jam čekį sumoje $50, sakydamas: "Danieliau, duok mano išradimui gerą progą". Tai buvo visi pinigai ką Westinghouse turėjo, ir tie buvo skolinti.

Čia atsitiko truputis grynos laimės. Išmėginamasis traukinis bėgo greitumu 30 mylių į valandą, kuomet ant gelžkelio bėgių užvažiavo žmogus su vežimu visai netoli traukinio. Vežikas sukirto arklius, bet jie pasibaidė ir išmetė vežiką ant pat bėgių. Tate atsuko orinį stabdį ir traukinys sustojo keturios pėdos nuo išdriko vežiko. Tai toks sensacingas buvo orinio stabdžio debiutas. Po to buvo daug užsakymų ir daug čekių po $50.

Po trijų metų Westinghouse aplankė Angliją ir ten turėjo antrą susirėmimą su gelžkelių vedėjais. Jo geriausias draugas buvo inžinierystė, kuri laikė jo pusę nuo pat pradžios. Ir jo pirmutinis užsakymas buvo gautas nuo Londono miesto gelžkelio. 1881 m. orinis stabdis tapo priimtas normaliu stabdžiu. Westinghouse turėjo didelę dirbtuvę Pittsburge. Budamas 30 metų jis buvo turtingas ir garsus žmogus.

Jis gyveno dar 33 metus ir kiekvienus metus pripildė naujomis idejomis ir išradimais. Jis pasinėrė elektriniame darbe ir gazo mašinose. Jo naujos dirbtuvės augo visur. Jo pasisekimas nesugadino jo. Jis turėjo stiprią valią ir mėgo valdyti, kaip ir kiekvienas stiprus žmogus mėgsta; tačiau jis niekuomet neatsiskyrė nuo savo darbininkų. Jo darbininkai buvo ištikimesni jam negu jo bankininkai, ir jis prarado savo verslo finansinę kontrolę.

Kartą jo darbininkai pasisiulė jam imti pusę algos, nes jie žinojo kad jam truko pinigų. Kitą kartą jo darbininkai sukėlė $600,000 kad pagelbėjus jam sunkiu laiku.

Jurgis Westinghouse buvo širdingas, tvirto budo, teisingas, karingas, optimingas, energingas, narsus. Jis didžiavosi savo darbininkais. Jis mokino juos ir dirbo drauge su jais. Jis mylėjo darbą ir darbo žmones. Kuomet jis pasimirė 1914 m., jo karstą nešė aštuoni seni mechanikai, kurie dirbo su juo per daugiau kaip 40 metų.

SAPNINYKAS

KAINA 75c.

REIKALAUKIT "DIRVOJE"

SKAITYKIT! SKAITYKIT! SKAITYKIT!

VYTAUTAS DIDYSIS

VYTAUTAS 1430—1930

Vytauto pusbrolis Jogaila

LABAI SVARBI NAUJIENA KNYGŲ MYLĖTOJAMS!

PER eilę metų Amerikos Lietuviai kalbėjo-rašė-šaukė "Išleiskit populiarišką LIETUVOS ISTORIJĄ, kurią galėtų lengvai skaityti ir suprasti ne tik inteligentas bet ir paprastas darbininkas." ¶Taigi štai ta LIETUVOS ISTORIJA, paruošta populiariškų raštų rašytojo, K. S. Karpavičiaus, užvardinta "VYTAUTAS DIDYSIS".

Istorija paruošta pasiremiant keleto tautų daviniais liečiančiais Lietuvą, parašyta arba geriau sakant atpasakota paprasta kasdienine musų kalba, kurią suprasti nereikia laužyt galvos ir nuvargus beskaitant mesti nebaigus. Tai yra darbo žmogaus Lietuvos Istorija, supažindinanti skaitytoją su svarbiausiais musų praeities faktais.

Knyga užvardinta "VYTAUTAS DIDYSIS" iš priežasties šių 500 metų sukaktuvių nuo Vytauto Didžiojo mirties. Dar daugiau — taip užvardinta ir del to kad joje bus, šalip Lietuvos Istorijos, sudėta visi padavimai, pasakos, dainos ir romanai iš Vytauto motinos Birutės, jo tėvo Keistučio, ir paties Vytauto gyvenimo, parašyti įvairių autorių — Lietuvių ir kitų tautų. Tai pirmas tokis dalykas musų literaturoje, ir turėdami šį leidinį stebėsites kaip daug yra literaturos apie tą musų Tautos Karžygį, kurs gyveno ir dirbo per 86 metus, 500 metų atgal.

Veikalas bus padalintas į Dvi Knygas: Pirma knyga apims Istoriškus faktus iki šių dienų; Antra Knyga — viršminėtus padavimus apie Vytautą ir jo tėvus.

Atminkit kad gausit nepaprastą veikalą: Ar matėt kada Lietuvos Istoriją išleistą paveiksluotą? NE! Tas musų knygų leidime nepaprastas dalykas. Tačiau "Dirva", neatsižvelgdama į didelius kaštus paveikslų pagaminimo, surinko desėtkus iliustracijų, kurios padaro knygą dusyk malonesnę pažiurėti ir lengvesnę skaityti.

TAPKIT KNYGOS PRENUMERATORIAIS

Kaip ir kitos žingeidžios "Dirvos" knygos, taip ir šita, "VYTAUTAS DIDYSIS", leidžiama prenumeratos keliu, davimui progos kiekvienam knygų mylėtojui įsigyti ją nupiginta kaina, prisidedant prie išleidimo. Dabar gi bus dar garbingesnis Jusų prisidėjimas., nes bendrai su "Dirva" išleisit Lietuvos Istoriją, kurios taip visi pageidavo ir kuriai lygios — įskaitant antros knygos svarbumą — niekas greitu laiku neišleis.

Virš 300 pusl. $1 ir $1.50

Užsisakykit dabar, prisiųsdami $1 arba $1.50 už apdarytą. Atminkit, už šitą kainą gaunat ABI KNYGAS, viso virš 300 puslapių, kas kaip tik apmoka popierą ir iliustracijas, neskaitant darbo. Patartume stengtis išsirašyti **apdarytą knygą, už $1.50,** nes tai bus knyga ant visados. Tačiau kad šiais bedarbės laikais sunku su pinigais, tai leisime knygų ir popieros viršeliais, už $1.00 (abi knygos).

Adresuokit laiškus ir pinigus siųskit sekančiai ☞

"DIRVA"

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

MAŽ. LIETUVOS (KLAIPĖDOS KRAŠTO) ŽVEJYBA

Lietuvos Miestų ir Miestelių Aprašymai

Klaipėdos mieste ir krašte gyvena apie 150,000 gyventojų. Šalia žemės ukio svarbus jų pragyvenimo šaltinis yra žuvininkystė. Ir bendrai, nors Lietuvos vandenys ir nepasižymi dideliu žuvingumu, vis delto žuvininkystė turi nemažos reikšmės Lietuvos ekonominiame gyvenime.

Mažajai Lietuvai tenka 70 kilometrų Baltijos juros pakraščio, kuris tačiau nėra labai seklus ir kiek toliau nuo kranto prasideda apie 40 metrų giluma.

Žuvingumu žymisi Kuršių įlanka, kurios daugiau negu ketvirtdalis priklauso Mažajai Lietuvai.

Klaipėdos krašte sugaunama 73 rušių žuvų veislė. Dabar tenai yra keturios fišmeisterijos: 1) Klaipėdos (juros žuklė), 2) Juodkrantės, 3) Nidos, 4) Rusnės (prėskųjų vandenų).

Eksportuoti iš čia į užsienį žuvis pradėta jau 15-to amžiaus pradžioje — siųsta į Krokuvą bei Lvovą. Nuo to laiko pradėta jau labiau prižiurėti bei tvarkyti pati žvejyba. 17-me ir 18-to amžiaus pradžioje Anglai gabeno iš čia žuvį savo kraštan.

Juros žvejyba. Klaipėdos žvejai palyginant gyvena neblogiausia, tik daug rupesčio turi su kainų nepastovumu, nes, esant nedidelei rinkai, "laimingą dieną" pagavus daug žuvies greit perpildoma rinka, todel ir kainos krinta. Juroje galima gaudyti visas žuvis ir kada tik nori— nėra jokio draudimo, yra kontroliuojamas tik pardavimas rinkoje.

Pačioj Klaipėdoj priskaitoma apie 2,000 šeimynų kurios verčiasi vien žvejyba. Yra tačiau daug ir tokių kuriems žvejyba yra pašalinis uždarbis. Geresniam savo veikimui Klaipėdos krašto žvejai yra susiburę į tam tikras draugijas-fereinus. Dabartiniu laiku veikia ten "Žvejybos ir Jurininkystės vakarinė mokykla".

Juodkrantės žvejyba. Čia žvejyba verčiasi apie 200 žmonių — 40 šeimynų. Bendriems savo reikalams aptarti daro bendrus susirinkimus per metus po 3—4 kartus. Juose pasiskirsto žuklavimo vietomis vasaros bei žiemos sezonais. 1923 m. čia labai daug sugauta lašišų, kiekvienam žvejui teko po 3—4 centnerius. Meškeriojimas ir niekur nedraudžiamas.

Nidos žvejyba. Nida tai senai savo žvejyba pagarsėjęs miestelis. Čia tam tikros žvejojimo privilegijos surištos ne su žvejų gimine, bet su valdomos žemės sklypu. Apie 85 šeimos verčiasi vien žuvininkyste.

Rusnės žvejyba. Pats didžiausias ir labiausia išsimėtęs žvejų rajonas, apimąs apie 1,000 žvejų. Seniau ši sritis buvo plačiai pagarsėjus savo žvejyba, tačiau dabar daug tam kenkia Tilžės celiuliozos fabrikas, kurio sutros bei išmatos, pasak žvejų, nuodija žuvis.

Mažosios Lietuvos įplaukos iš žvejybos siekia apie 20,000 iki 32,000 litų per metus. Iš tos sumos reikia palaikyt administracija. Jei ir lieka kartais valdžiai kiek pelno tai jis suvartojamas žvejybai palaikyti, pašalpoms teikti ir tt.

Pačią žuvį apdirba daugiausia vietoje: ten ją rukina, sudo, marinuoja ir tt. Uklėjos žvynus supirkinėja užsienio fabrikų atstovai graždaikčiams dirbti.

Pastaru laiku, pagerėjus susisiekimui, žuvys gana greitu laiku pristatomos į Kauno rinką vartojimui. Klaipėdos krašto žuvis turėdama maža kitų rinkų veržte veržiasi į Didžiąją Lietuvą. Per metus Klaipėdos kraštas gali duoti 3—4,000 tonų žuvies, kurios pusė gali pasiekti Did. Lietuvą. Į Lietuvos rinką labai veržiasi Latvių žuvis, kurios ten labai daug pagaunama ir neįstengia šalies viduje suvartoti. 1923 m. Lietuvos valdžia uždėjo gana aukštus muitus Latvių įvežamai žuviai, kas, žinoma, gerai atsiliepė į Klaipėdos krašto žuvininkystę.

Klaipėdos krašto žvejai yra susiorganizavę į 13 fereinų ir turi 30 motorinių laivų.

Didžiosios Lietuvos vandenyse pagaunama daug vėžių, kurių kasmet eksportuojama į užsienius už maždaug du milijonu litų. Lietuvos vėžiai užsienyje, ypatingai Francuzijoje ir Vokietijoje, turi labai gerą vardą.

Daug padės žvejybai Lietuvoje išsiplėsti statomas prie Šventosios upės žvejų uostas.

Nors kaip matome žvejyba Lietuvoje nėra viena iš svarbiausių ukio šakų eksportui, tačiau Klaipėdos krašte yra svarbus pragyvenimo šaltinis turys ne mažos reikšmės ir bendram Lietuvos ekonominiam gyvenimui.

Stud. J. G.

KITI APRAŠYMAI

"Dirva" turi aprašymus sekančių Lietuvos miestų ir miestelių, kurie savo laiku tilps čionai:

Nemakščiai,
Keturvalakiai,
Sintautai,
Grinkiškis,
Utena,
Molėtai,
Joniškis,
Kazliškis,
Kurkliai.

Šitą paduodame žiniai tų aprašymų autorių ir skaitytojams, kurie žingeidaujasi tokiais aprašymais. Nemažai "Dirvos" skaitytojų paeina nuo čia paminėtų vietų, kas jiems bus žingeidu pasiskaityti.

Už Lietuvos miestų ir miestelių aprašymą duodame dovanų "Dirvą" metams laiko. Aprašymai priimami ir toliau.

Akrono Naujienos

Bedarbė. Nedarbas žymiai atsiliepė ir ant Akrono didelių gumų išdirbysčių, Goodyear ir Firestone. Naktinį darbą panaikino, o dieniniai dirba nepilną laiką. Darbininkų nusiminimas didelis. Kas bus kai užeis žiema?

Nors ir bedarbė, ateiviai šiaip taip gyvena, bet skaudžiai kenčia vadinami tikri Amerikonai, kurie visados gyvendavo tik tai dienai. Iš jų tuli jau ir dabar šoka nuo tilto į upę ir skandinasi. Žudosi vyrai, neatsilieka ir moterys. Toks tai jų nemokėjimo gyventi rezultatas.

Akrone šymet statoma daug didelių budinkų, bet darbų prie jų yra mažai, viską atlieka mašinos.

Turtuoliai turbut nujaučia ateinant geresnius laikus ir rengiasi prie to, jei gero nesitikėtų nedėtų pinigų į tokius budinkus.

Tik be darbo esančiam darbininkui sunku laukti kada geresni laikai ateis, nes badas žiuri į akis.

Keliautojas.

Nelaimė lenktynėse. Pereitą sekmadienį automobilių lenktynėse apvirtęs su savo smarkiu automobiliu užsimušė lenktynių dalyvis Joe Molnar iš Detroito.

Pakliuvo. Esther Barnes, 37 m., ir jos nužiurėtas meilužis, Corneil, 48 m., tapo areštuoti sąryšyje su automobilio sprogime užsimušimu tos moteries vyro. Jis pereitą savaitę pasiprašęs Corneilo automobilį, kuriuo tankiai važinėdavo, važiavo savo reikalais, ir štai automobilis susprogo jį ant vietos užmušdamas. Policija įtaria jo moterį ir jos meilužį našlį sutartiname žmogaus nužudyme, įrengus automobilyje dinamitą.

Jie gyveno tame pačiame name ir tas našlys prie tos moteries prisimeilino.

Kita žudystė. Netoli Medina rasta lavonas moteries, kuri pažinta paėjus iš Akrono. Manyta kad ji nusižudė. Bet vėliau rasta automobilis, kuriame buvo negyvas vyras, žinomas Akrono biznierius Woods, 57 m. Ta moteris palaikė slaptus santikius su tuo biznierium, bet matyt kas negero nutiko ir jiedu išvažiavę pasivažinėti daugiau negryžo: Woods nužudė tą moterį, paskui pats nusišovė.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

(Pabaiga nuo 1-mo pusl.)

To istoriško mušio. vieta yra apie 1 klm. nuo geležinkelio. Norint į ją patekti reikia iš artimiausios geležinkelio stoties eiti apie 5 klm. Eiti teko per laukus, nes keliais einant butų reikėję tris kartus ilgiau užtrukti. Jau ištolo matyti lygus laukas, paįvairintas neaukštais kalneliais ir pušynėliais. Pačiame lauko viduryje auga gražus jaunas pušynėlis. Viduryje jo pastatytas paminklos žuvusio kryžeivių magistro Jungingeno garbei. Aplinkui grynas laukas, tarpais išmargintas akmenimis.

O Žalgiris toks Lietuviškas.... Jaunas pušynėlis tiesiog sakė: prieš 500 metų čia galingo Vytauto kardo viešpatauta.

Kaip žinome, po Žalgirio mušio saujelė kryžeivių išsilaikė Marienburgo pilyje. Aplankėme ir tą pilį. Pilis nors jau 700 metų kaip stovi, bet vis dar visai gražiai Vokiečių išlaikyta. Visi kambariai, indai, drabužiai — viskas nepajudintai stovi per šimtmečius. Čia Lietuviams tik pasimokyti: mes nemokame taip gerbti savo kulturiškų liekanų.

Laike mušio pilies gyrėjai susirinko į šoninį pilies kambarį ir tarėsi kaip čia išsigelbėjus nuo Vytauto. Vytautas tą pilį gerai žinojo, nes jis ten gyveno. Jis įsakė šauti į kraštutinį pilies kambarį. Vienas šovinys per langą įlėkė į kambarį. Jei šovinys butų pataikęs į vidurinį pilies kambarį, aišku visus butų užgriuvę. Bet kryžeiviai išliko gyvi: šovinis nekliudęs stulpo įsmigo į sieną. Dar ir dabar jis tebėra toje sienoje.

BIZNIERIAI

kurie priguli prie Clevelando Lietuvių Vaizbos Buto (Chamber of Commerce)

Attorneys

P. V. CHESNULIS
929 Society for Savings Building
GA. 1355-J MAin 2542

Barbers

V. KASPARAS
6706 Superior Ave.

Bulding Contractors

MARTIN KAZEN
6606 Superior Avenue
M. ROMAITIS
13416 Edgewood Avenue

Bakers

ST. CLAIR BAKERY
7011 Superior Ave. HEn. 6289

Confectioners

J. BARDZILAUSKAS
6412 White Ave.
JUOZAS PELVALIS
6502 Superior Ave.
VINCAS EIDUKAITIS
6301 Superior Ave.

Dry Cleaners

C. F. PETRAITIS
6702 Superior Av. HEn. 7906

Groceries-Meats

JOE BLAŠKEVIČIUS
1168 East 77th Street
KAZ. OBELIENIS
1404 E. 66th St. HEn. 6716
T. NEURA
2047 Hamilton ave. PR. 9709
J. MISEVIČIUS
1457 East 71st St.
B. GUDŽIUNAS
6901 Superior ave. ENd. 9720
JUOZAS ŠEŠTOKAS
1364 East 68th Street
BEN VELIČKA
8101 Pulaski Ave.

Druggists

C. PAKELTIS
8121 Sowinski Avenue

Jewelers

V. ŠTAUPAS
6704 Superior Ave. FL. 6791R
J. J. LAZICKAS
6407 Superior ave. ENd. 4635

Printers-Publishers

"DIRVA"
6820 Superior ave. ENd. 4486
P. A. ŠUKYS
1308 E. 68th St. ENd. 4932

Photographers

ANTANAS BARTKUS
1197 E. 79th St. HEn. 3535

Painters-Paperhangers

VINCAS DEBESIS
6014 Superior Ave. Hen. 0732

Real Estate-Insurance

P. MULIOLIS
6606 Superior Ave.

Restaurants

K. STONIS
6824 Superior Ave.
BOLES. ANDERSON
1264 E. 71 Street

Tailors

JONAS BRAZIS
6905-07 Superior..av ENd. 0756

Miscellaneous

LIETUVIŲ BANKAS
6712 Superior Ave. HEn. 2498
JONAS ZAUNES
Šildų-Sign Dirbėjas
1205 St. Clair Ave.
JONAS ČIŽAUSKAS
Muzikas——1247 East 67th St.
Visi kiti nariai
Kun. V. G. Vilkutaitis
J. Venslovas

KAIP TAPTI SUV. VALSTIJŲ PILIEČIU

Naudinga knygelė pasimokinimui apie Suv. Valstijų valdžią, su visomis informacijomis ir klausimais ir atsakymais Lietuviškoje ir Angliškoje kalboj.

25 centai.

Siųskit užsakymą tuojau

Reikalaukit "Dirvoj"
6820 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

PER 200 METŲ

Virš du šimtmečiu Oil buvo pripažinta GERAS Gold Medal Haarlem gyduolė Inkstų. Kepenų ir puslės bėdose. Nauja Medicinoj Pažanga padarė Naujas ir Pagerintas Gold Medal Haarlem Oil Capsules maloniomis ir lengvomis vartoti. Galvą ir nugarą skaudant, nuvargus, nemiegant, lumbago, sciatica ir panašiose ligose, vartokite The New Improved Gold Medal Haarlem Oil Capsules. Pradėk tuoj. Trijų dydžių vaistinėse: 35c, 75c ir $1.50. Gauk tikrąsias. Ieškok dėžutėse "Gold Medal" vardo ir kitų neimk.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

A. S. BARTKUS

Vienintelis Clevelande Lietuvis Artistas

Fotografas

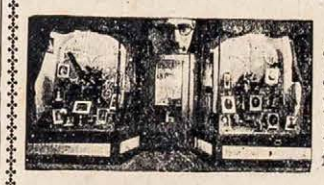

Geriausia dovana jusų draugui ar draugei bus Jusų Fotografija. Šiuo laiku mes turim speciales kainas ant visų fotografijų. Rėmai puse kainos.

1197 E. 79th St. Cleveland

"Studija su dviem parodos langais"
— Telefonas Randolph 3535 —

LAIŠKAI
SU GRAŽIOMIS DAINOMIS

"Dirva" išleido sekančius naujus laiškus su gražiomis dainomis, kurie (su vokais-konvertais) parsiduoda po 5c. Į kitus miestus užsakymai nesiunčiama mažiau kaip penkių (5) laiškų. Prisiųskit 25c pašto ženkleliais ir gausit 5 laiškus ir 5 vokus. Laiškai tinkami draugams, giminėms ir pas mylimas paliktas Lietuvoje.

Pasirinkit iš sekančių (numeriais)

1—Musų Vilnius
2—Musų Šalelė
3—Sveikinimas
4—Kažin ar Regėsiu Gimtinį Kraštą
5—Nulėk, Sakalėli
6—Lietuvos Troškimas
7—Yra Šalis
8—Aš Svajoju apie Tave (meiliška)
9—Nuskrisk, Dainele (meiliška)

Užsakymus siųskit sykiu su pinigais:

"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

PAJIEŠKOJIMAS IŠ LENKIJOS

Pajieškau pusbrolius Joną ir Antaną Meškiunus ir kitus jų brolius ir seseris. Paeinu iš Mockabudžio k., Vilkaviškio apsk. Dabar gyvenu Lenkijoj. Padėtis mano labai bloga. Adresas toks:
MATEUSZ WASYLIUS
ul. Pawia 67, m 15.
Warszawa Poland.

PAJIEŠKOJIMAS

Aš Motiejus Laučiunas pajieškau savo brolio Stasio Laučiuno, iš Lietuvos paeina Trakų ap., Žaslių par., Slabados k. Pirmiau ilgai gyveno Clevelande, turėjo savo namą, paskui išvažiavo į Oklahoma. Girdėjau vėl buvęs Clevelande. Jis pats arba apie jį žinantieji prašomi atsiliepti šiuo antrašu:
M. LAUČIUNAS
359 Fuller st. Akron, Ohio

2c.

Rašant "Dirvai" visokiuose reikaluose prašome įdėti 2c pašto ženklelį jeigu norit gauti greitą atsakymą. Ženklelį neklijuokit laiške, įdėkit liuosą. Iš kitų šalių ženklelių siųst nereikia, nes jie negeri.

JOHN J. LAZICKAS, Jeweler
ATWATER KENT IR EARL RADIOS

Su kiekvienu perkamu pas mus Radio gausit dovanų puikų marmuro setą su laikrodžiu ir dviem elektriškais liktoriais taipgi iš marmuro,

Parduodam laikrodžius, laikrodėlius, deimantus, taipgi taisom visokius laikrodėlius.

6407 SUPERIOR AV. prie E. 65 St.

ENdicott 4638

ADOLPH C. JAKUBS
(Adolfas C. Jakubauskas)
Laidotuvių Direktorius — Laisnuotas Balzamuotojas.
Automobiliai visokiems reikalams
Ligonių pervežimo patarnavimas. —
Telefonas ENdicott 1763
6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio

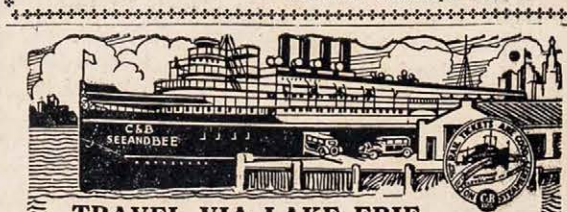

TRAVEL VIA LAKE ERIE
to Niagara Falls, Eastern and Canadian Points

LET THE C & B LINE be your host for a delightful, refreshing night's trip between Cleveland and Buffalo or to Port Stanley, Can. Every comfort of a modern hotel awaits you. Autos carried.

CLEVELAND—BUFFALO DIVISION
Steamers each way, every night, leaving at 9:00 p. m., arriving at 7:50 a. m. (E. S. T.) April 15th to November 15th.
Fare $5.00 One Way; $8.50 Round Trip. Auto Rate $6.50 and up.

CLEVELAND—PORT STANLEY, CANADIAN DIVISION
Steamer leaves Cleveland midnight, arriving Port Stanley 6:00 a.m. Returning, leaves there 4:30 p. m., arriving Cleveland 9:30 p. m. June 20th to September 6th.
Fare $3.00 One Way; $5.00 Round Trip. Auto Rate $4.50 and up.

Write for free folder and Auto Map. Ask for details on C & B Line Triangle, Circle and All Expense Tours, also 1930 Cruise de Luxe to Chicago.

THE CLEVELAND AND BUFFALO TRANSIT COMPANY
E. 9th Street Pier
Cleveland, Ohio

SAVE-A-DAY THE C&B LINE WAY

IŠ LIETUVOS

Vytauto Didžiojo Iškilmės Kaune

Kaunas iškilmių išvakarėse

Rugsėjo 7 ir 8 d. buvo dvi istorinės šventės, kurias Kaunas kuoiškilmingiausia atšventė.

Rugs. 7 d. Vytauto Didžiojo paveikslo gryžimas į Kauną, o 8 d. Tautos Šventė ir Vytauto vainikavimo paminėjimas. Šioms iškilmėms Kaunas ruošėsi ir puošėsi. Diena prieš, jau namai buvo pasipuošę žalumynais, vainikais, visur buvo išstatyta Vytauto Didžiojo paveikslai ir namai gausiai iliuminuoti. Ne tik valdiškos įstaigos bet ir privatiški namai skubo puoštis; beveik visur languosė buvo išstatyti paveikslai Vytauto, Respublikos Prezidento Smetonos ir kitų didvyrių.

Miesto valdyba tvarkė miestą, ypač reikalinga buvo užbaigti darbus Vytauto Prospekte ir prie Kauno pilies, kur miesto valdyba išpirko visus namiukus ir sugriovė juos. Dabar pilis liuosa nuo pašalinių statybų, čia manoma kas nors įrengti kad ši vieta butų graži ir patogi priėjimui.

Vytauto Prospekto atidarymas ir Vytauto paveikslo sutikimas. Rugsėjo 7 d. oras iš pat ryto puikiausias, nors vėjas šaltokas, bet saulutė, liuosa nuo debesių, savo spinduliais šildė. Žmonių gatvėse pilna. Galima buvo pastebėti ir iš provincijos atvykusių burių žmoniu iškilmės pažiurėti.

15:30 val. Vytauto Prospekto atidarymas. Čia prie gražiai išpuoštų vartų, po Kauno miesto burmistro Vileišio kalbos buvo perpjauta juosta — pažymis prospekto atidarymo. Po trumpų kalbų ir mažos eisenos per prospektą, čia iškilmės pasibaigė, nes visi skubo į aerodromą, kur 17 val. aeroplanu turėjo buti atvežtas Vytauto paveikslas. Jau 16 val. visos organizacijos su savo vėliavomis ir su orkestrais ir daugybė žmonių skubo į Aleksotą prie aerodromo. Lyg gyvas miškas žmonių minia ėjo per gražiai išpuoštą Vytauto Didžiojo tiltą per Nemuną ir slinko į kalną.

Apie 17 val. aerodromo aikštė buvo pilnutėlė žmonių. Štai pakilo orlaivis, paskui jo dar trys, ir visi nuskrido link Garliavos, kur paėmė Vytauto Didžiojo paveikslą. Garliava tai mažas miestelis, apie 9 verstai nuo Kauno. Keletai minutų praslinkus, pasigirdo orlaivio motoro užimas. Visi sužiuro į atskrendantį orlaivį. Orlaivis kai garnys pamažu atsitupė ant žemės. Orkestras užgrojo maršą. Paveikslas priimtas iš orlaivio ir miniai lydint nešamas į Kauno pilį.

Paveikslas prie pilies.

18 val., temstant, didžiulė eisena artinasi prie Vytauto pilies. Pilis gražiai iliuminuota, pastatyti gražųs vartai su užrašu: "Atstatykime pilį". Iš čia, jau gerokai sutemus, eisena su fakelais per Lukšio ir Laisvės Alėją nuėjo į Karo Muzejų, kur atvaizdas po tam tikrų iškilmių buvo pastatytas karo Muzejuje.

Kariumenės paradas

Rugsėjo 8 d. oras pablogėjo, lyja. Nežiurint to, organizacijos su vėliavomis ir laisvi žmonės skuba į parodos aikštę dalyvauti pamaldose ir pažiurėti kariumenės paradą. Laisvam nuo organizacijų žmogui arti prieiti neleido, tvarkos delei.

Lygiai 12 val. Respublikos prezidentas priėmė parodą, iš patrankų šuviais saliutavo. Po parado pilnoje tvarkoje žmonės išsiskirstė.

Gyvų paveikslų eisena

Vakare 18 val. vis dar lyja. Organizacijos ir publika renkasi prie pilies. Čia įvyksta Vytauto vėliavos nuleidimas ir gyvų paveikslų iš pilies per miestą į Vytauto kalną eisena. Artistai persirengę į anų laikų didvyrius ir senoviniuose rubuose joja per miestą, daugybė žmonių su fakelais lydi. Automobiliai vežami senoviški Lietuvos herbai ir tt. Viskas tas labai gražiai ir vaizdingai parodė anų laikų musų didvyrių gyvenimą.

Iškilmės labai gražiai išėjo. Kiekvienas buvo šių iškilmių sujaudintas ir Vytautui Didžiajam dėkingas už jo nuopelnus musų brangiai Tėvynei. "O, Vytaute Didis, atgaivink mumyse Tėvynės meilę ir Tavo karžygių dvasią" — šis obalsis liks neišdylamai mumyse.

M. Buturlovas.

MIRĖ KOMP. PRELATAS BRAZYS

Rugsėjo 10 d. Muenchene, Vokietijoj, mirė Kaišedorių kapitulos narys, prelatas Teodoras Brazys. Jis yra išleidęs daug muzikos veikalu. Gimęs Lapkr. 20 d., 1870 m., Pabiržės parapijoj. Vilniaus kunigų seminariją baigęs 1900 m., kiek pakunigavo ir 1905 m. įstojo į bažnytinės muzikos mokyklą Bavarijoje.

1907-17 m. giedojimo mokė Vilniaus klierikus ir dirigavo katedros chorą Grigaliaus stilium, kurio buvo didelis šalininkas ir žinovas. Už prieš-Lenkišką politiką buvo vysk. Michalkevičiaus iš Vilniaus ištremtas. Paskui gyveno Merkinėje, kur iš Dzukų surinko daugybę liaudies dainų ir jas harmonizavo. 1924 m. buvo pakviestas į Lietuvos universitetą docentu Teologijos-Filosofijos fakultetą bažnytinei muzikai ir muzikos istorijai.

Liet. Bonų Kuponai

Bonų kuponus galit prisiųsti kaipo užmokestį už "Dirvą" ir už knygas.

Nukirpkit 1930 ar ankstesnių metų kuponus ir siųskit "Dirvai".

SPORTAS

ŠARKIO-CAMPOLO KUMŠTYNĖS NEĮVYKO

Rugs. 25 d. Šarkio kumštynė su Argentinos čampionu Campolo neįvyko, nes tą vakarą užėjo lietus ir sulaikė. Šalip to pasirodė kad ineigų bus mažai, nes šiomis kumštynėmis publika nesiinteresavo, todel dabar jos visai neįvyks, nors buvo manyta rengti Spalių 2 d. Matyt Šarkio vardas nupuolė po kumštynių su Vokiečiu Šmelingu, kurį jis buvo sumušęs, o tik per neatsargumą uždavė ten kur Vokietis turėjo priežasties prisikabyti kad jį klastingai išmušė.

Campolo po šito atidėjimo pradėjo reikalauti atlyginimo $20,000, ir tokiu budu viskas suiro.

Šmelingas dabar atsiliepė iš Vokietijos kad jis neis daugiau į kumštynes su Šarkiu nei su Campolo, tik eis su Striblingu, Carnera arba Jack Dempsey. Dabar Vokietis smarkauja, nors prieš Šarkį nei trijuose rounduose pasilaikyt negalėjo.

Vietinis Šv. Jurgio parapijos atletų klubas pradėjo į žiemą darbuotis. Sutarė vėl pradėti basket ball žaidimus, mano sudaryt stiprų tymą.

Kandratas eis imtis

Pirmas Amerikos Lietuvių sportininkas, stipruolis Antanas Kandratas, kuris keletas metų atgal buvo pasižymėjęs ristikas ir sunkių svorių kilnotojas, vėl gryžta į ristynių areną. Jis smarkiai treniruojasi ir jau gana gerai atrodo. Neužilgo pradės ristis. Su kokiu ristiku jis pirmiausia susikibs neteko sužinoti. Jaunesnės kartos Lietuviai imtikai galės išmėginti savo jiegas su senesniu tame sporte vyru.

S.

KAROLIO SARPALIAUS LAIŠKAS

Visu mylimas imtikas K. Sarpalius iš Melourne, Australijos, rašo:

Noriu pranešti kaip čia man einasi. Jau esu čia šešios savaitės ir turėjau tris imtynes; visas jas laimėjau ir imsiuosi toliau su žymesniais vietos ir Europos imtikais.

Australijoj dabar irgi didelė bedarbė, bet tas neatsiliepia ant imtynių sporto daug. Manau apleist čia pirmą Spalių savaitę. Sugryžęs manau vykt į rytines valstijas aplankyt savo tėvą ir brolius. Sustosiu ir Clevelande pasikalbėjimui. (Jis dar buvo negavęs laiško apie savo tėvo mirtį).

Siunčiu iškarpą iš Melbourne laikraščio su aprašymu apie mano veikimą.

Kelionė per Pacifika buvo smagi. Man tas didelė naujenybė, nes tai mano pirma kelionė vandenynu— ir ėmė 25 dienas davažiuoti į vietą.

Čia dar nesutikau nei vieno Lietuvio. Pats čia vadinuosi Lietuviu, bet diduma Australiečių niekad nebuvo girdėję apie Lietuvą. Aš čia esu kaipo Lietuvių pionierius. Daugelis žymesnių žmonių klausia manes įvairių klausimų apie Lietuvą, ir aš jiems atsakau kad "Lietuva yra viena iš seniausių tautų Europoje". Australijos bokso mėgėjai labai myli Šarkį. Matyt kad Australijos laikraščių sporto atstovas Amerikoje labai pamėgęs Šarkį ir čia skelbia kad Šarkis yra tikras čampionas.

Siunčiu visiems gerų dienų.

* * *

Prisiųstas lakštas iš Australijos laikraščio, Liepos 16 dienos, talpina Sarpaliaus atvaizdą, o per visą puslapį didelėmis raidėmis skelbia kad "Sarpalius Nustatė Naują Budą Sunkaus Svorio Imtynių". Toliau rašo kad atsirado žmogus kurio pragarsėjęs Australijos čampionas Cantonwine nepajiegė apveikti.

Sarpalius paaiškino kodel jis Angliškai vadinasi Sarpolis, taipgi kaip yra tikra Šarkio pavardė, ką laikraštis noriai talpina.

PAJIEŠKOJIMAI

Siaurusevičius, Mykolas, seniau gyvenęs 317 Bank St., Waterbury, Conn. ir 1016 So. 2nd St., Philadelphia, Pa. Ieško Andrius Pačėsa.

Kalvelis Antanas, kilęs iš Balcileniškių kaimo, Daugeliškio v., Švenčionių apsk., apie 40 metų amžiaus, gyvenęs New York'e. Ieško sesuo Elzbieta.

Zoba ar Žioba, Pranas, Blissville gyventojas, miręs 1928 m. Metropolitan Hospital, Welfare Island. Paliktas turtas siekia virš 1000 dol. Jokių giminių Amerikoje nėra. Velionis iš Lietuvos atvyko į Conn. ir gyveno Waterbury ir Bridgeporte. Žinantieji prašomi pranešti velionies tikrąją pavardę, gimimo vietą ir kitas informacijas (10-991).

Jieškomieji arba ką nors apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
15 Park Row, New York

: Atnaujinkit savo Prenumeratas kai Pasibaigia :
(Užrašykit saviškiams į Lietuvą "Dirvą" — kaina

Sveikata - Ekonomija Patogumas

Dar Peranksti Kurinti Furnasą—?

Laikas Del Gazinio Radiantfire

Nebuna daugiau šilumos kaip tiek kiek jums reikia, bet kiek tik reikia. Šiluma kada tik jos reikia, ir neilgiau kaip tik reikia. Gazinis Radiantfire yra idealė kombinacija patogumo ir ekonomijos. Ir, žinoma, švaru. Daugelio pavyzdžių, skirtingų kainų, kiti visai pigus.

THE EAST OHIO GAS CO.

SERGANTI ŽMONĖS

KVIEČIAMI UŽEITI PAS DR. SMEDLEY JO OFISAN PASITARTI DYKAI APIE SAVO NEGEROVES.

Dr. C. W. Smedley, Specialistas

Dr. Smedley, garsus Specialistas su 45 metų pasekmingu medikaliu patyrimu, naudoja naujausius Europinius metodus ir vaistus ir atsiekia stebėtinas pasekmes gydyme visokių kraujo ligų, reumatizmo, nervišku:no, skilvio ir vidurių negerovių, odos ligų ir kitokių su tuo bendrų.

Egzaminavimas su X-Ray mašina ir kitais budais yra beskausmis ir tokis tikras kad negalima padaryti klaidos pažinimui jusų ligos. Kraują, šlapumą ir kitus dalykus taipgi išegzaminuoja.

Jeigu jusų liga neišgydoma jis tą pasakys nedvejodamas. Patirkit teisybę apie savo kunišką stovį ir neužsileiskit, nes musų laikais beveik visos ligos yra išgydomos.

Jeigu jus turite sifilį, kraujo ar kitokią užkreyiamą ligą privalot butinai ateiti pas Dr. Smedley, kuris tikrai jus išgydys.

Dr. Smedley taipgi turi specialius vaistus del gydymo gilių ir nusilpnintus kuno organus.

Viskas užlaikoma griežtoje paslaptyje, ir kainos žemos visiems.

DR. SMEDLEY, SPECIALISTAS

10406 Euclid Ave. Kampas E. 105th St. Cleveland

Ofiso valandos: Nuo 10 ryte iki 4 — nuo 6 iki 8 vakare.
Nedėldieniais nuo 10 iki 1.

KALĖDŲ DOVANOS

ATEINA Kalėdos ir Nauji Metai—Dovanų laikas. Užrašykit saviškiams į Lietuvą 'Dirvą'—už $3 metuose pralinksminsit visą kaimą. ★ Taipgi užrašykit "Dirvą" savo giminėms ir draugams gyvenantiems Amerikoje ir kitose pasaulio dalyse. Jei negalit ant metų tai nors ant pusės metų — pusei metų pusė kainos.

Atnaujinkit ir savo prenumeratą metams ar nors pusei.

"DIRVA"
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

PINIGŲ SIUNTIMAS

"DIRVOS" Agentura taipgi siunčia pinigus į Lietuvą—kurie manot siųsti pinigais, neužtęskit siuntimo ilgai, tada gaus prieš Kalėdas ir apsidžiaugs jusų prisiminimu.

"Dirvos" Agentura turi padarius sutartis su Lietuvos Bankais, kurie išmoka pilną sumą kiek siunčiama, artimiausiame priėmėjo pašte. Musų kursas žemas.

Kreipkitės tuojau: vietiniai atsilankykit ypatiškai (ofisas atdaras vakarais iki 8 val.), o iš kitų miestų siųskit pinigus laišku čia nurodytu kursu, kas yra su persiuntimu. Pinigai bus tuoj išsiųsti ir gausit už juos paliudymą.

"DIRVA" 6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

SVEIKINIMAS AMERIKOS BANKERIAMS

Clevelandas šią savaitę turi už garbę turėti svečius American Bankers Association, kurie čia laiko savo metinę konvenciją.

The Society for Savings prisideda prie kitų finansinių įstaigų šiame mieste bendrai širdingam pasveikinimui delegatų ir svečių tos Assosiacijos.

Incorporated 1849
Society for Savings
in the City of Cleveland
PUBLIC SQUARE

Kas Girdėt Clevelande-Apielinkėse

"DIRVA", 6820 Superior Ave.—ENdicott 4486—Atdara vakarais

BUTĖNO KONCERTAS

Atminkit, šio penktadienio vakare, Spalių 3 d., nuo 8 val., Lietuvių salėj įvyksta gražus koncertas plačiai žinomo dainininko, Lietuvos operos artisto Jono Butėno. Gerb. Butėnas jau randasi Clevelande. Atsilankykit pamatyt ir išgirst savo seną pažystamą Clevelandietį, kuriam tik antram iš Amerikos Lietuvių vyrų teko garbė buti priimtam į Lietuvos operą. Įžanga tik 50c., keletas vietų po 75c.

Svečiai. Rugs. 29 d. lankėsi iš Thomas, W. Va., "Dirvos" skaitytojas ir biznierius Jonas Milkintas su savo dukteria Barbora, kuri yra mokyklos mokytoja. Jie atlankė savo draugus ir išvažiavo patenkinti. Rep.

Mirė. Jaunas Lietuvis, D. Sturgis, 31 m., šiose dienose mirė. Jis dar tik keli metai kaip iš Lietuvos, nevedes, buvo geras vaikinas. Gaila. Rep.

P. P. Muliolis, žinomas vietos biznierius, gavo gerą dovaną — pirmadienį garnys jų šeimynon atnešė gražią dukrelę.

Daug gintaro. "Dirvos" lange yra išstatyta daug gintarinių dalykų pardavimui. Atsilankykit pažiurėti, o kas rasit sau tinkamą daiktą galėsit nusipirkti.

Lietuvių Moterų Klubo pirmas šio sezono mitingas įvyks pirmadienį, Spalių 6 d., nuo 7:30 val. vak., knygyne ant E. 79th st., netoli Superior ave. Visos narės butinai prašomos atsilankyti, nes bus labai svarbių dalykų aptarimui.

Žingeidu bus narėms išgirsti vieną kalbėtoją, Mrs. Mary Megaw, kuri pereitą metą dalyvavo musų mitinge ir davė lekciją iš Amerikos Istorijos. Šymet Mrs. Megaw yra kandidatė į valstijos legislaturą ir musų mitinge papasakos daug ko žingeidaus.

Kitas svarbus dalykas tai kad gryžo iš Lietuvos musų iždininkė, Ona Pechkaitienė, kuri be abejo daug ko interesingo papasakos.

Sek. O. Karpius.

Dr. Tamošaitis ofisą atidaro. Jau buvo pranešta kad Clevelande apsigyveno Lietuvis dentistas, Dr. S. T. Tamošaitis-Thomas. Taigi šiose dienose jis jau pradeda savo praktiką visiems žinomoj vietoj, Lietuvių banko budinke, viršuje. Ineiga iš E. 68th St.

Lietuviams dabar bus labai patogu su dantų negerovėmis atsilankyti pas savo žmogu, todel nepamirškit ir patarkit kitiems pas jį lankytis.

Cuyahoga apskrities reikalų vedimui 1931 m. reikalauiama $123,000,000 — net $5,000,000 daugiau negu šiems metams.

VIETINIAMS

"Dirvos" krautuvė atdara vakarais iki 8 val. Turėdami kokius reikalus stengkites ateiti iki tai valandai.

PILIEČIAI IR PILIETĖS, REGISTRUOKITĖS!

Svarbus Senato ir Kongreso atstovu rinkimai bus Lapkričio 4 dieną. Bet jus nors esat Amerikos piliečiais neturėsit teisės paduoti savo balso už juos jeigu neužsiregistruosit.

Registravimo dienos yra:

SPALIŲ 2 (ketvirtad.)
SPALIU 10 ((penktad.)
SPALIŲ 11 (šeštad.)

Neduokit kitiems išrinkti jums valdininkus kuomet patys galit tą atlikti.. Registruokites!

Nuo šių metų registracija bus pakeista kitaip: kurie gyvens savo namuose ir nesikilnos į kitas miesto dalis, daugiau nereikalaus registruotis, taigi dabar svarbu užsiregistruoti.

Paraginkit savo pilnamečius vaikus registruotis ir balsuoti.

T. Neuros vestuvės. Šio šeštadienio ryte, Spalių 4 d., Šv. Jurgio bažnyčioj atsibus iškilmingos sutuoktuvės plačiai žinomo vietinio tautiečio biznieriaus, Tado Neuros su p-le Malvina Pauliukaite. Po pietų nuo 2 val. iki vėlumai bus Lietuvių salėje vestuvių puota, kur dalyvaus daug pp. Neurų draugų ir giminių.

Clevelande šią savaite atsibuna Amerikos Bankierių Asosiacijos suvažiavimas—dalyvauja apie 7,000 atstovų iš plačios Amerikos.

Vienas bankierius savo kalboje išsireiškė jog Suv. Valstijos deda tuščias pastangas palaikyti savo gerovę klaidingu įvedimu tarifo ir imigracijos suvaržymu.

Tas nepatiko S. V. Darbo Sekretoriui Davis Washingtone, kurio žinioj yra imigracijos reikalai, ir jis spaudoj davė atsakyma jog laisva imigracija užpildytu šią šalį šimtais tukstančių ateivių, jie užimtų Amerikos darbininkų darbus, ir tt. Bet Davis nesupranta turbut kad ateiviams iš pirmos dienos reikėtų naujų rubų, avalų, maisto ir visų kitų dalykų, kas viskas turi buti pagaminta. Reiškia, darbai turėtų eiti.

Davis sako: Jei kas nori padaryt gero savo giminėms Europoje tegul perka daiktus iš čia ir siunčia tenai, tada darbai eis.

Šitoks protavimas visai bergždžias ir Davis lai nemano kad tuomi pagerins darbus.

Prezidentas Hoover irgi atsilanko bankierių konvencijon — jis pribuna į Clevelandą ketvirtadienį. Poni prezidentienė atvyko diena anksčiau.

Gaukit gimimo metrikus. Jau yra kalbančių kurie kitą pavasarį važiuos Lietuvon. Taigi, kurie nesat Amerikos piliečiais pasirupinkit iškalno sau gimimo metrikus gavimui Lietuvos paso. Turit gana laiko, palengva parašykit savo giminėms Lietuvoje, lai nueina į jusų parapiją ir išėmę metrikus atsiunčia. Turėsit viską gatavą kada reikės.

Ragina statyt kalėjimus. Ohio gubernatorius raginamas tuoj pradėti budavojimą dviejų naujų kalėjimų, vieną Lorain apskrityje, kitą kur bus rasta tinkamesnė tam vieta.

Ohio valstijos kalėjimas jau perpildytas. Šiuo laiku ten esama 4,428 kalinių, nors vietos yra del 4,300.

Ruošia didelį kelių programą. Cuyahoga apskrities inžinierius vyksta į Columbus pasitarti su valstijos kelių komisija apie naujus kelius Cuyahoga apskrityje, kurių statymui kitą metą bus reikalaujama apie $10,000,000.

Vytauto 500 metų mirties paminėjimo vakarienė bus Spalių 26 d. Ar jau turit tikietą?

Vanagaitis ir Olšauskas duos savo šposų vakarą kitą sekmadienį, Spalių 12 d., Lietuvių salėj, nuo 7:30 v. Bus suvaidinta graži komedijėlė "Namų Židinys" su pagalba vietinių artisčių, F. Dagilaičiutės ir L. Banienienės. Taipgi bus atnaujinta Chicagoj suiręs seimas ir dar kitokie šposai ir naujos gražios dainos. Šokių tą vakarą nebus.

SLA. 339 jaunuolių kuopa rengia "kaukių šokį" Spalių 31 d. Lietuvių salėje. Bus geras orkestras. Už apsirengimus bus dovanos: $10, $3 ir $2. Įžanga bus 35c ir 10c. Koresp.

ŠTAI KUR GALIT PRISIRUOŠTI PILIETYBEI

Sekančiose vietose Lietuviai gali pasimokyti išsiėmimui antrų pilietybės popierių patapimui pilnais piliečiais:

Broadway Library, Broadway ir E. 55th St., ketvirtadienio v.
Glenville Library, 660 Parkwood drive, trečiadienio vak.
St. Clair Library, St. Clair ir E. 55 st., ketvirtadienio vak.
South Library, Scranton ir Clark ave., trečiadienio v.
Collinwood Library, 856 E. 152nd St., pirmadienio vak.
John Adams School, 3817 E. 116th St., pirmadienio vak.
Roosevelt School, E. 200th St., Euclid Village., pirmad. v.
Woodland Ave Bath House, E. 93 ir Woodland, trečiad. v.
Citizens' Bureau, Old Court House, trečiad. ir ketvirtad. v.
Kurie dirba naktimis, specialės klesos yra antradienio ryte 9 val., Citizens' Bureau.
Pamokos buna nuo 7 iki 9 v.

Lankydami tas klesas sutaupysit vargo, laiko ir išlaidų gavimui pilietybės popierių.

Visų informacijų apie pilietybę kreipkitės į Citizens' Bureau, Old Court House.

RESTAURANTAS PARSIDUODA
Pilnai įrengtas, parsiduos už $500; reikia įmokėt $300, likusius išsimokėjimui; turiu kitą biznį. Matykit mane tarp 10 ir 6 vak.
ADOLPH PELZ
7125 Lorain ave. Cleveland, O.

PARSIDUODA NAMAI
E. 173rd, arti Lake Shore Blvd., 2 šeimynų, 5 kamb. viršuj ir apačioj; 2 karų garadžius, 1 metų senumo, už $9400, arba mainais.
2 šeimynų, po 4 kamb. viršuj ir apačioj, 2 metų senumo, 1 karo garadžius, parsiduos pigiai arba mainais ant loto arba seno pavienio.
Kreipkitės 991 EAST 79TH St.
Hoffman (41) Henderson 9896

Iš Collinwood

Susirinkimas. Spalių 6 d., vakare, atsibus M. M. N. P. bažnytinio choro mėnesinis susirinkimas bažnytinėj salėj, 18022 Neff rd. Nariai malonėsite visi susirinkti, nes bus daug svarbių dalykų aptarti. Taipgi norinti prisidėti prie choro maloniai prašomi ateiti. Giedojimo pamokos atsibuna toj pat salėj ketvirtadieniais.

Choro Narys.

Dovana. Rugsėjo 28 d. naujoj parapijoj pasigirdo pirmu kartu balsai vargonų, kuriuos padovanojo Lietuvių Salės Bendrovė. Nors vargonai seni, bet reikale patarnaus musų parapijai.

Pikniko pelnas. Pereitą sekmadienį Kun. A. Karužiškis per pamokslą pareiškė kad iš turėto bendro pikniko su SLA. 362-ra kuopa pelno liko $250. Pasidalinta taip: parapijai $225, o kuopai $25. Pažymėtina tas kad šį pikniką rengė tik dalelė Lietuvių ir su mažu prisirengimu, o pelno liko dvigubai daugiau negu nuo Vytauto 500 m. sukaktuvių apvaikščiojimo.

Širdinga padėka priklauso rengėjams, darbuotojams, o ypatingai darbštiems ir teisingiems pikniko šeimininkams, F. Baranauskui ir Dubauskui.

Collinwoodiečiai rengiasi į Butėno koncertą ir taipgi laukia atsilankant Clevelande Olšausko ir Vanagaičio.

Vaikų katekizmas. Naujos parapijos klebonas Kun. A. Karužiškis pradėjo prirengti vaikus prie pirmos komunijos. Katekizmo ir poterių išguldymas atsibuna sekmadieniais tuoj po pirmų mišių, kurios prasideda 8 val. Tėvai kuriems rupi vaikučių dvasiškas išauklėjimas malonėkite atvesti juos ant pamokų.

Card party. Naujos parapijos "card partės" atsibuna antradieniais M. M. N. P. salėj. Prisirenka labai daug žmonių ir visi smagiai pasilinksmina prie gražios Luizos orkestro muzikos. Pelno lieka apie $100 kas savaitę. Rep.

S. L. A. 362-ra kuopa rengia pokilį — keps baroną. Tas atsitiks Spalių mėnesį. Bukit gatavi kada bus pranešt.

Collinwoodo bolševikėlių pastangos nuėjo vėjais. Dėjo visas pastangas sugriauti naujai susitvėrusią Lietuvių parapiją, kai tik parapijonai laikė savo pirmą organizatyvį susirinkimą raudonukas Žebrys varė atkaklią kovą kad parapija nesusitvertų. Siuntė visokius blevyzgas po namus atkalbinėti kad nesidėtų į parapiją. Rengė savo blevyzgų vakarus ir neturinčius kuo važiuoti veždavo savo automobiliais į salę, rašinėdavo visokius niekus į savo laikraščius, surinkęs antrašus tuos šlamštus atsiųsdavo į namus, bet žmonės žinojo jų tikslus ir neklausė. Varė savo pradėtą darbą pirmyn, ir šiandien komunistų eilės čionai tirpte tirpsta, net graudu žiurėti. Kaimynas.

Flora Flower Shoppe
1203 East 79th St.

Visokios Gėlės del Vestuvių, Laidotuvių ir kitiems reikalams Vainikai nuo $5 aukštyn.
S. Ambroziak Endicott 2191

SPORTO ŽINIOS ANT 6-TO PUSL.

K. E. YOCHUS
Duokit išvalyt ir išprosyt senus rubus ir išrodys kaip nauji. Pasinaudokit musų žema kaina:
Vyrams
Siutai išvalyt ir išprosyt $1.25 up
Kelnės išvalyt ir išprosyt 60c up
Siutai išprosyt 50c
Kelinės išprosyt 25c
Moterims
Kotai ir dresės išvalyt ir išprosyt nuo $1.25 aukštyn
SIUTAI IR OVERKOTAI
Dabar laikas užsisakyti sau naują Siutą arba Overkotą — kainos žemos — nuo $35 aukštyn. Niekur kitus negausit tokio puikaus darbo ir materijų.
1276 Addison Rd.
Telefonai: Penn. 2107
Namų telefonas Penn. 1099M

Taisau visokio išdirbimo laikrodėlius. Patyręs Laikrodininkas savo praktikoje per daugelį metų. Už savo darbą pilnai atsakau ir pigiausia padarau negu kur kitur. Tėmykit antrašą:

6704 Superior av. Cleveland, O.
FLorida 6791-R
PAULINA ŠTAUPIENĖ

ROSEDALE Dry Cleaning Co.
HEnd. 7906
C. F. PETRAITIS, Prop.
6702 Superior Ave.,

Margučio ir Dzimdzišios Žiemos Maršrutas

Spalių (October) mėn.:
11—Dayton, Ohio
12—Cleveland, Ohio
15—Youngstown, Ohio.
18—Niagara Falls, N. Y.
19—Rochester, N. Y.
22—Utica, N. Y.
24—Amsterdam, N. Y.
26—Westfield, Moss.

Lapkričio (Nov.) mėn.:
2—New Britain, Ct. (po p.)
2—Hartford, Ct. (vakare)
7—Ansonia, Conn.
9—Waterbury, Conn.
16—Worcester, Mass.
23—Gardner, Mass. (po p.)
23—Athol, Mass. (vakare)
27—Montello, Mass.
30—Worcester, Mass.

Gruodžio (Dec.) mėn.:
5—Lawrence, Mass.
7—So. Boston, Mass.
11—Brockton, Mass.
14—Providence, R. I.
21—New Haven, Conn.
31—Bridgeport, Conn.

Sausio (Jan.) mėn.:
4—Brooklyn, N. Y.
11—Newark, N. J.
13—Paterson, N. J.
15—Kearny, N. J.
16—17—Elizabeth, N. J.
18—Bayonne, N. J.
22—Easton, Pa.
25—27—Philadelphia, Pa.

Vasario (Feb.) mėn.:
1—Baltimore, Md.
4—Shenandoah, Pa.
6Minersville, Pa.
8—Kingston, Pa.
10—Binghamton, N. Y.
12—Scranton, Pa.
15—Wilkes-Barre, Pa.
22—Pittston, Pa.

DIDELIS BLANKETŲ IŠPARDAVIMAS
72x80 PAVIENIAI BLANKETAI ..... po $1.10
Moteriškos Rayon ir Vilnonės Kojinės .... pora 50c
25c Angliškos Spausdintos Materijos .. yardas 19c
1.29 Šilkinės Kojinės ..... pora $1.00
PAS MUS YRA LIETUVĖ PATARNAUTOJA
Galit susikalbėti Lietuviškai.
GEORGE L. SCHLATHER
6616 Wade Park Ave.

Važiuokit Strytkariu arba Motoriniu Koču

Ar Jusų šeimyna apsaugota ateičia?
Kartais nėra malonu pažvelgti į ateitį, bet tai yra kiekvieno žmogaus pareiga suprasti faktus kur liečiasi apsaugą jo žmonos ir vaikų. Ar galėsit palikti jiems tiek turto kad jie butų laisvi nuo rupesčio ir nedateklių?
Tie $200 ką jus galit sutaupyt kas metas važinėjant tramvajais į darbą ir iš darbo, vietoj važiuoti automobiliu, subudavos jums pusėtiną turtą. Jus galit tuos pinigus įdėti į gyvasties apdraudą subudavojimui sau "strutkario turtą".
Arba galit tuos $200 pridėti prie savo taupymų banke kas metai. Jeigu naudojat tramvajus tankiau negu tik į darbą ir iš darbo, jus galit sutaupyt dar daugiau. Šituo budu jus galit padėt barjerą tarp jusų šeimynos ir finansinio nedatekliaus.
The CLEVELAND RAILWAY COMPANY
TAKE A STREET CAR OR A MOTOR COACH

PARSIDUODA NAMAS
5 kambarių—$4950, nauji įrengimai, didelis lotas, garadžius, atikas. Arti bažnyčios ir mokyklų. 874 E. 144 Street. Kreipkitės tuojau — 3837 PAYNE AVE.
Tel. HEnderson 1565

PARSIDUODA NAMAS
6 kambarių moderniškas namas, su visais įrengimais, furnasu, garadžium ir tt. Arti naujos Lietuvių parapijos. Parsiduos lengvu išsimokėjimu. Kreipkitės (41)
M. G. LUMAS
19851 Nauman ave. KEn. 3232-M

Dr. S. T. Tamošaitis
(THOMAS)
Lietuvis Dentistas
1304 E. 68th St.
Kampas Superior Avenue
(Virš Lietuvių Banko)
TELEF. HENDERSON 8068

Mėsinyčia ir Grosernė
3 cans G. C. milk 25c
3 cans Campbells 25c
Ketchup, 14 ounces 15c
No. 2 tomatoes, can 10c
Pickles, 26 ounce bottle 15c
MĖSOS
Big Bologna lb 27c
Spiced Ham lb 37c
Round Steak lb. 33c
Hamburg lb 21c
Butter lb 43c
Milk quart 11c
1386 East 65th St.
M. ROSIC, Prop. Cor. Luther av.

MOTORAMS ALIEJUS
Garantuotas motorinis aliejus—5 gal. kenas $2.50. 1 kvorta 15c., 2 kvortos 25c. (27)
Atdara nuo 7 ryto iki 8 vakare.
HEUER and IREY
4415 Payne ave Hend. 3576

Tel- CHerry 2370
P. J. KERŠIS
baigęs Teisių Mokyklą Cumberland Universitete, darbuojas su Teisių Ofisu advokato
Anderson & Marriott
308 Engineers Bldg.
kur su visais teisių reikalais Lietuviai, Slavai, Lenkai, ir Rusai draugai kreipdamiesi turės teisingą patarnavimą.

John Jacoby & Son
Dry Goods & Furnishings
7036-7038 Superior Ave.
KRAUTUVĖ DIDELIŲ VERČIŲ
49 metai tarnavimo jums.
"Visuomet geriausios prekės už mažiausia pinigų"

Lietuviška Valgykla
6824 Superior Ave.
Kviečiame Lietuvius atsilankyti į šią patogią valgyklą. Puikus valgiai, mandagus patarnavimas.
CHAS. STONIS

Lietuvos Lietuviai ateina į
Sanitariškas Lietaus MAUDYNES. — 25c.
921 St. Clair arti E. 9th St.

J. C. BLASER
Hardware
6933 Superior Ave.
Metaliniai Langų Ventiliatoriai Tiktai po 39c.
Visokių padargų taisymas.
Darom raktus. End. 0280

GYVYBĖ • PRIKLAUSO NUO ŠTAI KO
INKSTŲ-KEPENŲ-PUSLĖS
Per virš 200 metų tikrąsis Gold Medal Haarlem Oil buvo pripažintas gyduole del šių organų netvarkos. Lengvas ir malonus imti. Bandyk šiandie. Trijų dydžių, vaistinėse. Ieškokite: "Gold Medal" vardo kiekvienoje dėžutėje.
NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ĮGALIOJIMAI
reikalingi Lietuvoje pirkimui, pardavimui, valdymui žemių ir kitokio turto.
K. S. Karpavičius
Registruotas Lietuvos Konsulate Notaras.
Rašykit laiškais arba atsilankykit ypatiškai.
"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

REIKALAIS VISOKIOS APDRAUDOS
Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas musų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale bile Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirmiau šaukit mus negu ugniagesius (firemonus).
Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate ir Apdraudos Agentura.
P. P. MULIOLIS
6606 SUPERIOR AVE. HEnderson 6729